

AIR NAVIGATION SERVICES FINLAND OY

Vuosikertomus 2019

**Air Navigation Services Finland Oy (ANS Finland)
vastaa Suomen ilmatilan käytön hallinnasta
sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalveluista
suomalaisilla lentoasemilla**

ANS Finland tarjoaa turvallisia, täsmällisiä ja kilpailukykyisiä lennonvarmistuspalveluita Suomessa, maailman ympäristöystävällisimmässä ilmatilassa. Tavoitteena on, että lentoliikenne tukee kokonaisvaltaisesti Suomen menestystä.

- Lennonvarmistuspalveluihin kuuluvat muun muassa
- Suomen ilmatilankäytön hallinta sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalvelut 22 lentoasemalla Suomessa
 - lennonvarmistuksen tarvitseman infrastruktuurin sekä järjestelmien suunnittelu ja ylläpito kansainväliset vaatimukset täyttäen
 - lentopelastukseen sekä aluevalvontaan liittyvät erityistehtävät
 - koulutus- ja konsultointipalvelut

Air Navigation Services Finland Oy on osa Traffic Management Finland -konsernia.

Sisältö

ANS Finland vuonna 2019	
Toimitusjohtajan katsaus	3
Vuoden 2019 kohokohdat	5
Vuoden 2019 avainlukuja	7
Strategia 2020–2024	8
Kansainvälinen toiminta	10
Palvelut ja yksiköt	
Suomen lennonjohtokeskus	
ja Helsingin lennonjohto	11
ATS-palvelut verkostossa	13
Tekninen lennonvarmistus	14
Avia College	15
Hallinnointi ja organisaatio	
Hallitus	16
Strateginen johtoryhmä	19
Organisaatio	22
Turvallisuus ja vastuullisuus	23
Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös	27

ANS Finland takaa Suomen lentoliikenteen turvallisuuden

ANS Finland varmistaa lentoliikenteen turvallisuuden ja viiveettömyyden ja takaa voimakkaasti lentoliikenteeseen nojaavan Suomen saavutettavuuden ympärivuorokautisesti, vuoden ympäri. Lisäksi sillä on lentopelastukseen sekä aluevalvontaan liittyviä erityistehtäviä.

Vuoden 2019 alussa yhtiön omistus siirtyi uuteen Traffic Management Finlandiin. Vuoden aikana lennonvarmistuksen strategiaa päivitettiin seuraavalle viisivuotiskaudelle. Lennonvarmistusyhtiö pyrkii toiminnassaan asiakaslähtöisyyteen, sujuvuuteen ja tehokkuuteen. Osaava henkilöstömme on suurin voimavaramme.

ANS Finland toteutti määrätietoisesti palvelulupauksensa muutoksen keskellä: aluelennonjohdossa sekä verkostolentoasemilla oltiin vuoden aikana täysin viiveettömiä, eikä yhtään lentoa jäänyt lennonvarmistuksesta johtuvista syistä lentämättä. Myös turvallisuustavoitteet toteutuivat. Vuonna 2019 yhtiö uudisti myös lennonjohtajien työehtosopimuksen ja paransi kustannustehokkuuttaan: vuonna 2020 lennonvarmistuspalvelumaksut laskevat aluelennonjohdossa ja Helsinki-Vantaalla noin 12 prosenttia.

Vuoden aikana yhtiö kehitti yhdessä lentoasemaoperaattori Finavian kanssa eurooppalaisittain uniikkia Multi-ROT -konseptia, jossa yksi lennonjohtaja voisi samanaikaisesti vastata useamman lentoaseman lennonvarmistuksesta etäyhteyksien avulla. Etälennonjohtotorneilla pyritään parantamaan lennonvarmistuksen kustannustehokkuutta ja pitämään yllä riittävää palvelutasoa myös vähäliikenteisillä lentoasemilla. Konsepti lähetettiin vuonna 2019 hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin. Vuonna 2020 yhtiö pyrkii tekemään yhdessä Finavian kanssa lopullisen päätöksen sekä teknisestä järjestelmästä että kentistä, joilla toiminta mahdollisesti aloitetaan.

Miehittämättömät, kauko-ohjatut ilma-alukset ja lennokit eli dronet kehittyvät ja yleistyvät nopeasti. Siksi on tärkeää löytää ratkaisuja perinteisen ja miehittämättömän ilmailun joustavaan ja turvalliseen yhteenso-

**Vuonna 2019
turvallisuus-
tavoitteet**

**toteutuivat eikä yhtään lentoa
jäänyt lennonvarmistuksesta
johtuvista syistä lentämättä.**

vittamiseen. Miehistämättömien lennokkien säädäntöä kehitetään edelleen, eikä vuoden 2019 aikana selvinnyt, miten matalailmatilan (U-space) palvelut järjestetään käyttäjille, joten työ jatkuu 2020.

Syksyisin yhtiön omassa oppilaitoksessa, Avia Collegessa, on käynnistynyt lennonjohtajien koulutusohjelma. Lisäliikervaihtoa olemme hankkineet kansainvälisellä koulutus- ja palvelumyynnillä. Avia Collegessa on koulutettu jo usean vuoden ajan ulkomaalaisia lennonjohtajia kansainvälisille markkinoille. Tavoitteena on lisäksi osallistua harkitusti Euroopassa avautuviin lennonvarmistuspalveluiden kilpailutuksiin. Euroopan unioni haluaa yhtenäistää eurooppalaista ilmatilaa ja lisätä kilpailua palvelutuotannossa, ja pyrimme mm. näin varmistamaan oman toimintamme kilpailukyvyn muuttuvilla markkinoilla.

Euroopan unioni vaatii jäsenmaitaan pienentämään ilmailuliikenteen kustannuksia. Yksi vastauksista voisi olla eurooppalaisittain

ainutlaatuinen FINEST-hanke, jonka ANS Finland toteuttaa yhdessä Viron lennonvarmistuspalveluja tarjoavan Estonian Air Navigation Services (EANS) -yhtiön kanssa. FINEST-ohjelman tavoitteena on luoda ympäristö, jossa lennonvarmistuspalveluita voidaan tuottaa valtiorajojen yli. Palvelun ansiosta kumman tahansa maan palveluntuottaja voi tilanteen salliessa tarjota palveluja toiselle – lentäjää voisi yhteisessä ilmatilassa palvella joko Viron tai Suomen lennonjohto. FINEST lisää toiminnan tehokkuutta, ja päästöt vähenevät, kun yhdessä johdettu ilmatila tarjoaa lentoyhtiöille optimaaliset, mahdollisimman suorat lentoreitit. ANS Finlandin kärkihankkeisiin kuuluvan hankkeen implementointivaihe aloitettiin vuonna 2019. FINEST-hankkeen mukainen toimintamalli on tavoitteena ottaa käyttöön kolmessa vaiheessa, joista viimeinen vuonna 2022.

Raine Luojus
toimitusjohtaja

Vuoden 2019 kohokohdat

Suomen lennonjohtokeskus - ATCC

- 25.4. Aluelennonjohdon vastualueen sisäiset muutokset (sektorointi), Helsinki – Vantaan vakiotulo-reittien päivitys tukemaan yhä ympäristömyönteisempää lentoliikenteen hallintaa, aluelennonjohdon radiokutsun muutos Helsinki Controliksi ja lennonjohtaja – lentäjä tiedonsiirtoyhteydet (CPDLC) käyttöönotto.
- Aluelennonjohdon (ACC) ja lähestymislennonjohdon (APP) väistöharjoitus 17.5.; palveluntarjonta 24 h väistöpaikasta.
- Helsinki-Vantaan tornin (EFHK TWR) väistöharjoitus; palveluntarjonnan todentaminen väistötornista 18.11.
- IFR – lentojen liikenne-ennätys Suomessa 276362 lentoa 31.12.

Verkosto

- Porin säännöllinen reittiliikenne alkoi uudelleen 09/2019 ja sille annetaan lennonjohtopalvelua.
- Etälennonjohtokonsepti MROT:in suunnittelu jatkui simulaatioilla toukokuussa Saksassa, josta saatiin raportti elokuussa. Konseptitason esitys turvallisuustarkasteluineen toimitettiin marraskuussa viranomaiselle

Safety

- Uuden EU- lainsäädännön edellyttämät muutokset Turvallisuudenhallintajärjestelmään toteutettiin suunnitellusti.
- Turvallisuustavoitteiden saavuttamisaste oli hyvä.
- Koko yhtiön henkilöstön kertauskoulutus Turvallisuudenhallintajärjestelmästä toteutettiin onnistuneesti.

Markkinointi ja asiakkuudet

- GOF (Gulf of Finland) projekti ja sen miehittämättömien ilma-alusten testilennot yhteistyössä mm. Viron EANSn ja muiden osalistujien kanssa kulmineituen Volocopter- yrityksen drone-taksilentoon Helsingissä.
- Seminaari Kiinassa, Pekingissä lentoreittioptimoinnista yhteistyössä Traficomin ja Finnairin kanssa
- Konsultointi lentoreittioptimointiasioissa lentoyhtiöiden kanssa ja sitä kautta Suomen yli lentävän lentoliikenteen lisääminen

Avia College

- Yksi lennonjohtokurssi (LJK) valmistui maaliskuussa 2019 ja uusi LJK aloitti elokuussa 2019
- Bosnia-Herzegovinan opiskelijat jatkoivat aluelennonjohtokoulutuksessa läpi vuoden, yksi ryhmä valmistui kesällä 2019
- Latvian lennonvarmistusyhtiö LGS:n (Latvijas Gaisa Satiksme) ja Ruotsin lennonvarmistusyhtiö ACR:n (Aviation Capacity Resources AB) opiskelijat jatkoivat opiskelunsa ja valmistuivat lokakuussa 2019
- Latvialaisen LGS:n uusi kurssi aloitti elokuussa 2019

Tekniikka

- Helsinki-Vantaan lentoaseman ILS-tarkkuuslähestymisjärjestelmän uusiminen ennätysajassa
- Tietoliikenteessä siirtyminen TDM-verkosta ”TDM over IP”-verkon käyttöön.
- Puhelinjärjestelmä TopMax käyttöönotto
- Tampere-Pirkkalan ja Kuopion lentoasemien MSSR-toisiotutkajärjestelmän päivitysten käyttöönotot
- Lentomittauksessa ensimmäiset satelliittipohjaisten SBAS LPV-lähestymismenetelmien validoinnit
- VoIP VCS -järjestelmän kilpailutus ja sopimus voittaneen toimittajan kanssa
- Tekniikkaan rekrytoitiin 11 uutta henkilöä, työt alkavat 2020 puolella

Vuoden 2019 avainlukuja

TALOUS

Liikevaihto

80,2

miljoonaa euroa

Liikevoitto

5,9

miljoonaa euroa

Liikevoitto %

7,3 %

HENKILÖSTÖ (tilanne 31.12.2019)

Henkilöstön lukumäärä

438

Henkilöstön
keski-ikä vuosissa

45,5

Työsuhteen keskimääräinen
pituus vuosissa

17,7

Sairauspoissaoloprosentti

2,6 %

HENKILÖSTÖN PAIKKAKUNTAJAKAUMA

Vantaa 301

Pohjois-Suomi 43

Enontekiö 1

Ivalo (Inari) 1

Kajaani 4

Kemi 2

Kittilä 3

Kuusamo 3

Oulu 13

Rovaniemi 16

Itä-Suomi 37

Joensuu 5

Jyväskylä 12

Halli (Jämsä) 1

Kuopio (Siilinjärvi) 12

Lappeenranta 2

Savonlinna 2

Utti (Kouvola) 3

Länsi-Suomi 57

Kokkola (Kruunupyy) 4

Maarianhamina 5

Tampere-Pirkkala 19

Pori 6

Turku 15

Vaasa 8

YHTEENSÄ

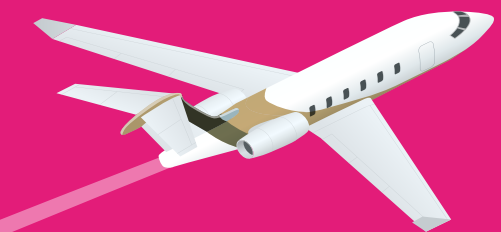
438

Strategia 2020–2024

- Strategisia asiakkaitamme ovat Finnair, Finavia, valtion ilmailu sekä ylilennot. ANS Finlandin asiakkaat odottavat toiminnan säilyvän turvallisena ja viiveettömänä.
- Kilpailu ATM-palvelujen tarjoamisesta rajojen yli, jota jo tapahtuu joillakin alueilla, kasvaa. Siksi on erittäin tärkeää, että ANS Finland pystyy rakentamaan suorituskykyä, jolla yritys pystyy säilyttämään asemansa ja edelleen parantamaan kilpailukykyään verrattuna muihin palveluntarjoajiin.
- Vuoden 2019 alusta ANS Finland liitettiin osaksi perustettua Traffic Management Finlandia. Neljän liikenteenhallintatoiminnon yhtiöittäminen, toimintojen harmonisointi ja integrointi, palvelujen kasvava rooli ja sekä näihin liittyvä kehitystoiminta mahdollistetaan digitalisoinnilla, automaatiolla ja tiedon jakamisella. Se luo perustan myös asiakaslähtöisyyden parantamiselle. Osa tytäryhtiöyritysten tukipalveluista keskitetään konserniin, konsernissa rakennetaan myös uuden liiketoiminnan alustoja hyödyntäen ekosysteemiajattelua.
- Peruspalveluiden laadun ja kustannustehokkuuden parantamiseen kehitetään uusia liikenteen hallintamenetelmiä. Näistä keskeisimmät strategiakauden hankkeet ovat yli rajojen annettavat lennonjohtopalvelut (ns. FINEST-hanke) sekä lentoasemien lennonjohtopalveluiden mahdollistamien jatkossa etälennonjohtomallina.
- Ilmastomuutos vaikuttaa yhteiskunnan asenteisiin, lentämiseen liittyvät trendit saattaa vaihdella aaltomaisesti Euroopassa. Valtiot harkitsevat (joissain maissa on jo otettu käyttöön) erilaisten lentoverojen käyttöönottoa. ANS Finland kehittää jatkuvasti entistä ympäristötehokkaampia lentomenetelmiä ja lennonjohtopalveluja, jotta lentämisen ympäristöhaitat saadaan minimoitua.
- Uusina haasteina nähdään matalalentoilmatilan integrointi osaksi perinteistä ilmailua, samalla mahdollistaen kokonaan uuden liiketoiminta-alueen syntymisen mm. drone toiminnan kehittyessä.
- Jatkaakseen menestyksekkäästi toimijana markkinoilla ja lisäämällä osuutta pohjoismaisesta lennonvarmistusmarkkinasta, ANS Finlandin on sopeuduttava toimintaympäristöön. ANS Finlandin tavoitteena on edelleen kehittää liikevaihtoa ja pysyä kannattavana strategiakaudella 2020–2024. Tämä saavutetaan parantamalla kustannustehokkuutta, toteuttamalla keskeiset strategiset hankkeet yksin tai kumppanuuksien kautta ja hyödyntämällä uusien liiketoimintojen innovaatiot.

Älykkäillä lennonvarmistuspalveluilla maailman turvallisín, sujuvin ja ympäristöystävällisin ilmatila

Meillä on maailman ympäristömyönteisin ilmatila. Ammattitaitoisen henkilöstömme kanssa rakennamme uusia tietoon pohjautuvia palveluja, jotka hyödyttävät asiakkaita, kansalaisia ja elinkeinoelämää.

Tavoitteet

Turvallinen ja sujuva liikenne

Kannattava ja tehokas toiminta

Kumppanuudet ja uudet palvelut

Hyvä johtaminen ja uudistumiskyky

Toimintaamme ohjaa yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Kärkihankkeet

- Etälennonjohto (MROT)
- Lennonvarmistusyhteistyö Viron kanssa (FINEST)
- ATS-palvelutarjonnan aloittaminen muissa maissa
- Matalailmatilan nimetty palvelun tarjoaja Suomessa
- Koulutus- ja konsultointipalveluiden tarjonta

Kansainvälinen toiminta

EU:n tavoitteet määrittelevät toimintaa

Lennonvarmistustoiminta on vahvasti säänneltyä ja ANS Finlandin toimiluvan ehdot tulevat suoraan EU-tasolta. Tämä mahdollistaa sen, että yhtiö voi halutessaan tarjota lennonvarmistuspalveluita missä tahansa Euroopassa. Ala onkin avautumassa yhä enemmän kansainväliselle kilpailulle ja myös ANS Finland valmistautuu tähän kehitykseen.

Lennonvarmistustoiminta varautuu toimintaympäristön muutoksiin, joita aiheuttavat muun muassa miehittämättömät ilma-alukset, lähiavaruuden liikenne ja kyberturvallisuusvaatimukset. Euroopan alueellinen toimintasuunnitelma (ATM Master Plan) tehdään EU:n johtamana.

Single European Sky (SES) on Euroopan Unionin hanke. SES pyrkii yhdenmukaistamaan eri maiden käytäntöjä. SES perustuu EU-tason sitoviin asetuksiin ja niitä täydentäviin sääntöihin yhdenmukaisesti suoritettavista toimenpiteistä. Esimerkiksi Suomessa jo käytössä olevan vapaan reitityksen

ilmatilasta hyötyvät lentoyhtiöt ja ilmailijat, jotka voivat sen ansiosta valita mieleisensä lentoreitin.

EU vahvistaa lennonvarmistuksen palveluhinnat ja asettaa palvelun tuottajille suorituskysymykset neljällä pääalueella:

- turvallisuudenhallintajärjestelmien on täytettävä asetetut kriteerit
- ilmaliikenteelle sallittujen viiveiden on oltava asetetuissa rajoissa
- lentoreittien on oltava mahdollisimman lyhyitä ja rajoituksettomia
- kustannusten on jäätävä alle asetetun maksimitason.

Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan suorituskysymysjärjestelmä (RP3 2020–2024) sisältää palveluntarjoajille tiukat tavoitteet, valtioiden odotetaan parantavan lennonvarmistuksen suorituskysymyksiään kaikilla aloilla. Suomen osalta ANS Finlandia koskevia tavoitteita ovat valmistelleet vuoden 2019 aikana liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) sekä Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom).

Toiminnallinen ilmatilalohko NEFAB ja FINEST

Suomi on osa Pohjois-Euroopan toiminnallista ilmatilalohkoa (NEFAB, North European Functional Airspace Block) yhdessä Latvian, Norjan ja Viron kanssa. NEFAB on yksi yhdeksästä Euroopan toiminnallisesta ilmatilalohkosta, jotka perustettiin liittyen SES-hankkeeseen. Ilmatilalohkoissa valtiot ja palveluntarjoajat, mukaan lukien ANS Finland, tekevät yhteistyötä toimintojen kehittämiseksi.

ANS Finlandilla on käynnissä Viron lennonvarmistuspalvelujen tarjoajan EANSin kanssa FINEST-hanke. Sen tavoitteena on vuosina 2020–2022 saada aikaan yhteinen lennonjohtojärjestelmä, jossa kumpikin toimija voisi antaa palvelua toisen puolesta.

Ilmaliikenneverkoston hallinta

Eurocontrol toimii tällä hetkellä EU:n nimeämänä ’ilmaliikenneverkoston hallinnoijana’ (Network Manager) Euroopassa. Network Manager -toiminnon merkityksen arvellaan

kasvavan jatkossa, koska ilmaliikenteen lisääntyessä tiedonvaihto ja koordinointi eri osapuolien kesken on yhä tärkeämpää, jotta liikenne sujuisi mahdollisimman viiveettömästi. ANS Finland osallistui NEFABin edustajana Network Manager Boardin toimintaan.

Muu yhteistoiminta

ANS Finland on mukana yhdeksän lennonvarmistuspalvelun tarjoajan Borealis Alliance -yhteenliittymässä. Yhteenliittymän jäsenet toteuttavat yhteistyössä muun muassa vapaan reitityksen ilmatilaa samoilla periaatteilla kuin Suomessakin on toteutettu. ANS Finland toimii aktiivisesti myös lennonvarmistuspalvelun tarjoajien etujärjestö CANSO:ssa (Civil Air Navigation Services Organization). CANSO pyrkii edistämään lennonvarmistuspalvelun tarjoajien toimintaedellytyksiä ja vaikuttamaan niitä koskeviin määräyksiin. ANS Finlandin toimitusjohtaja Raine Luojus on toiminut CANSO:n Euroopan alueen johtoryhmän varapuheenjohtajana.

Suomen lennonjohtokeskus ja Helsingin lennonjohto

Aluelennonjohto

Aluelennonjohto hoitaa koko Suomen lento-tiedotusaluetta (EFIN). Aluelennonjohtopalvelua annetaan 13 sektorista, joita hoidetaan liikennetilanteen mukaan 1–5 lennonjohtotyöpisteestä. Keskimäärin lentoja käsitellään vuorokaudessa 730.

Vuonna 2019 aluelennonjohto käsitteli 272 205 lentoa, joista ylilentoja oli 62 472.

Helsinki-Vantaan lennonjohto

Helsinki-Vantaan lennonjohtoon kuuluvat sekä lähi- että lähestymislennonjohto. Tuntikohtaiset maksimi operaatiomäärät Helsinki-Vantaan lentoasemalla ovat 48 saapuvaa ja 42 lähtevää ilma-alusta tunnissa, kuitenkin niin ettei kokonaismäärä hieman yli 80 operaatiota tunnissa ylity.

Vuonna 2019 Helsinki-Vantaan lentoasemalla oli 190 220 operaatiota. Operaatiomäärä oli vuorokaudessa keskimäärin 521.

Lähilennonjohto (TWR)

Lähilennonjohtoa kutsutaan myös nimellä ”torni”. Se hoitaa lentoliikennettä lentoaseman lähialueella (CTR), joka ulottuu noin 15 kilometrin säteelle lentoasemasta. Tornin hoidettavana on myös lentoasemalla maassa rullaava ja kiitoteitä käyttävä lentoliikenne, sekä näiden lisäksi liikennealueella toimivat ajoneuvot.

Lähestymislennonjohto (APP)

Lähestymislennonjohdon vastuualue on lähestymisalue (TMA), joka ulottuu noin 50–70 kilometrin päähän lentoasemasta. Lähestymislennonjohdon tärkein työväline on tutka. Useimmat lennonjohtajat työskentelevät sekä tornissa että lähestymislennonjohdossa.

**Vuonna 2019
käsiteltiin 52 713
ATS-sanomaa ja
laadittiin kotimaisia NOTAM-
sanomia 13 291 kpl.**

Suomen lennonneuvontakeskus (FPC)

Lennonneuvonta palvelee koko Suomen alueella lentäjien lennonvalmisteluissa, osallistuu ilmatilahallintaprosessiin ja pitää lennonjohtojärjestelmän tiedot ajantasaisena.

Lennonneuvontaan kuuluvat ilmailiikennepalvelu ARO-, lentosääpalvelu MET- (alihankintana Ilmatieteenlaitokselle), ilmailutiedotuspalvelu (AIS, NOTAM-) ja ilmailuviestipalvelu (COM) -palvelut sekä Helsingin lennonjohdon ja aluelennonjohdon (ja ajoittain AMC)– operaattoritehtävät.

Ilmailiikennepalvelu (ARO, Air Traffic Services Reporting Office) on toimisto, joka on perustettu vastaanottamaan ilmailiikennepalvelua koskevia ilmoituksia sekä ennen lentoonlähtöä esitettyjä lentosuunnitelmia.

Lentosääpalvelun (MET) tehtävänä on antaa ilmailun sääbriefausta ja välittää säätietoja sekä operaattoreille että miehistölle lennonsuunnittelua varten. Lentosääpalvelusta vastaa Suomessa Ilmatieteenlaitos, mutta palvelu annetaan asiakkaalle alihankintana Finavialta.

Lennonjohto-operaattori toiminnot sisältävät Helsingin lennonjohdon (APP/TWR) ja

aluelennonjohdon (ACC)– operaattoritehtävät. FDA (Flight data assistant) ja RASS (Radar Assistant) ylläpitävät operatiivisesti lennonjohtojärjestelmiä ja koordinoivat eri lennonjohtoelimien välillä, AMC (Airspace Management Cell) tehtävänä on ilmatilavarauksien hallinnan koordinointi.

Ilmailuviestipalvelu (COM); lennonneuvontayksikössä ohjataan ja valvotaan COM-tietojärjestelmän operatiivista käyttöä ja suunnitellaan viestitysongelmille ratkaisumalleja. Tämä toiminta tunnetaan nimeltä AFTN-keskus.

Lennonneuvonta-yksikössä sijaitsee Kansainvälinen NOTAM –toimisto (NOF), joka vastaa Suomen aluetta koskevien kansallisten ja kansainvälisten NOTAMien laadinnasta ja julkaisusta.

Vuonna 2019 se käsitteli 52 713 ATS-sanomaa ja laati kotimaisia NOTAM-sanomia 13 291 kpl.

Ilmatilanhallintayksikkö (AMC)

Aluelennonjohdon yhteydessä toimiva ilmatilanhallintayksikkö koordinoi päivittäisiä ilmatilavarauksia.

Suomen liikennevirtojen säätely-yksikkö

Suomen liikennevirtojen säätelyaseman tehtävänä on säädellä esimerkiksi sotaharjoitus-tilanteissa sitä kuinka paljon ja missä lento-liikennettä voi olla. Liikennevirtojen sääntely on kansainvälistä yhteistyötä.

Lentopelastuskeskus (ARCC Finland)

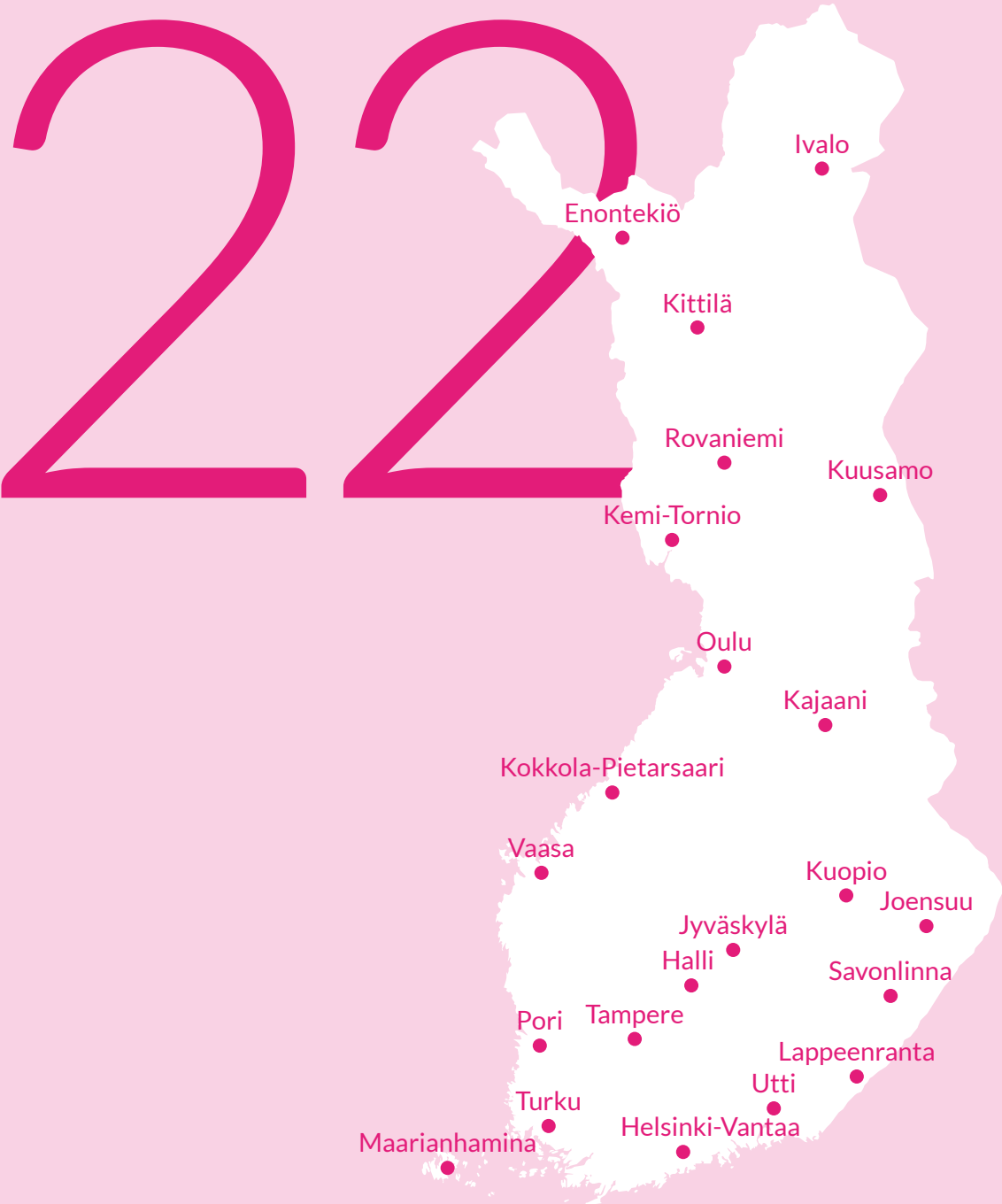
Ilmailulain perusteella Suomen lentopelastuskeskus on nimetty huolehtimaan ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelusta Suomen etsintä- ja pelastusalueella. tällä palvelulla tarkoitetaan toimenpiteitä hätään tai onnettomuuteen joutuneen ilma-aluksen avustamiseksi sekä kadonneen ilma-aluksen paikantamiseksi. Lisäksi lentopelastuskeskus tuottaa sopimuksiin perustuvia tukitoimia turvallisuusviranomaisille. Lentopelastuskeskus ylläpitää ympärivuorokautista valmiutta toiminnan käynnistämiseen. Vuosittain ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun hälytystapahtumia käynnistetään noin 400, joista keskimäärin 5 % on hätätilanteita, 35 % hälytystilanteita ja 60 % epävarmuustilanteita.

ATS-palvelut verkostossa

ANS Finland tuottaa lähi- ja lähestymislennonjohtopalvelut Helsinki-Vantaalle sekä 21 verkostolentoasemalle Suomessa.

Pohjois-Suomi	43
Enontekiö	1
Ivalo (Inari)	1
Kajaani	4
Kemi	2
Kittilä	3
Kuusamo	3
Oulu	13
Rovaniemi	16
Itä-Suomi	37
Joensuu	5
Jyväskylä	12
Halli (Jämsä)	1
Kuopio (Siilinjärvi)	12
Lappeenranta	2
Savonlinna	2
Utti (Kouvola)	3
Länsi-Suomi	57
Kokkola (Kruunupyy)	4
Maarianhamina	5
Tampere-Pirkkala	19
Pori	6
Turku	15
Vaasa	8

* Henkilöstön lkm lentoasemilla 31.12.2019

Tekninen lennonvarmistus

Tekninen lennonvarmistus käsittää ne laitteet, järjestelmät ja työkalut, joita ilmaliikennepalvelussa käytetään. Näitä ovat eri puolilla maata olevat tieto-, radio- ja tutkajärjestelmät sekä laitteet, joita ilma-alukset käyttävät navigoidessaan sekä laskeutuessaan.

Teknisen lennonvarmistuksen tärkein tehtävä on ylläpitää laitteita ja järjestelmiä niin, että toiminta on sekä turvallista että tehokasta ja tapahtuu sovitulla vasteajalla. Turvallisuus varmistetaan osaltaan sillä, että jokaisella järjestelmien tekniseen ylläpitoon oikeutella henkilöllä on oltava ATSEP -kelpoisuus (Air Traffic Safety Electronics Personnel). Sen saamisen edellytyksenä on määritettyjen kurssien hyväksytty suorittaminen. Tämän kelpoisuuden voimassaoloa valvotaan.

Laitteiden ja järjestelmien ylläpito hoidetaan ennalta määrätysti ja turvallisuus

varmistetaan monin tavoin. Lennonvarmistusjärjestelmien aiotuista muutoksista tehdään turvallisuusarvioinnit, jotka hyväksyy viranomainen Traficom, ennen kuin ne voidaan toteuttaa. Merkittävimmistä muutoksista Traficom suorittaa myös oman turvallisuusarviointinsa.

Vuosittain erilaisia teknisiä muutoksia tehdään noin 200. Tekniikka kehittyy jatkuvasti ja henkilöstön ammattitaito pidetään ajan tasalla koulutusten avulla. ANS Finlandin oman henkilöstön lisäksi käytetään alihankkijoita ja tärkeimpiin järjestelmiin on solmittu laitetointajien kanssa niin kutsutun tehdastason ylläpitosopimukset. Lennonvarmistuksessa turvallisuus on aina keskiössä. Siksi käyttöön otettavan tekniikan pitää aina olla käytännössä koeteltua ja luotettavaksi havaittua. Käytössä olevien mittareiden mukaan ANS Finland saavutti vuoden 2019 turvallisuustavoitteet. Traficom auditoi vuosittain teknisen lennonvarmistuksen toiminnan ja puuttuu tarvittaessa mahdollisiin epäkohtiin.

ANS Finland vastaa sopimusperusteisesti siivili-ilmailun lentomittauksista suomalaisilla lentoasemilla ja toimittaa samoja palveluita myös Virossa.

Teknisillä investoinneilla korvataan usein vanhentuneeksi käyvää teknologiaa tai vastataan regulaatiosta tuleviin uusiin vaatimuksiin. Investointitarpeet arvioidaan myös liikeloudellisista lähtökohdista.

 Lennonvarmistusjärjestelmiin tehtävistä muutoksista tehdään turvallisuusarvioinnit, jotka hyväksyy viranomainen Traficom.

Avia College

Avia college on ANS Finlandin omistama ammatillinen erikoisoppilaitos, joka tuottaa kansainväliset standardit ja suositukset täyttäviä lennonvarmistusalan koulutuspalveluita.

Avia College järjestää lennonjohtajan ammat-
tiin johtavaa koulutusta. Lisäksi se tarjoaa eri
lennonvarmistustoimialojen kertaus-, muun-
to-, jatko- ja erikoistumiskoulutusta.

Lennonjohtajien koulutus on hyvin käy-
tännönläheistä perustaitojen opiskelemista.
Koulutus kestää 1,5 vuotta. Kun koulutus ei
ole laitesidonnaista, saatu osaaminen antaa
pätevyyden eri maissa toimimiselle. Työhar-
joittelun sisältävän koulutuksen hyväksytysti
läpikäyneet opiskelijat ovat valmiita lennon-
johtajia ja heillä on valmistuttuaan lennonjoh-
tajan lupakirja.

Lennonjohtajan ammatti ja sitä kautta
myös lennonjohtokoulutus kiinnostaa. Seula
on tiukka ja valinta tehdään monessa vaihees-
sa. Valintaprosessi sisältää kokeiden lisäksi
myös koulutuksen tuottajan sekä psykologin
tekemät haastattelut.

Lennonjohtajakoulutukseen haki vuonna
2019 1 134 henkilöä ja sinne otettiin 10 suo-
malaista opiskelijaa.

Hallitus

Hallituksen puheenjohtaja

Pertti Korhonen

vt. toimitusjohtaja, Traffic Management Finland Oy
Hallituksen puheenjohtaja alkaen 10.10.2017

Työkokemus ja keskeiset luottamustehtävät:

Outotec Oyj, toimitusjohtaja 2010–2016. Elektrobit Oyj, toimitusjohtaja 2006–2009. Nokia Oyj, johtokunnan jäsen 2002–2006. Nokia Oyj, teknologiajohtaja 2004–2006. Nokia Mobile Software, johtaja 2001–2003. Useita Nokia Mobile Phonesin johtotehtäviä 1990–2001. Useiden pörssi- ja kasvuyhtiöiden hallituksissa, mm.: Business Finland, johtokunnan puheenjohtaja 2017–.

Teemu Penttilä

osastopäällikkö, Puolustusministeriö
ANS Finlandin hallituksen jäsen alkaen 17.3.2017

Työkokemus ja keskeiset luottamustehtävät:

Puolustusministeriö, ylijohtaja, hallintopoliittisen osaston päällikkö 2007–. Puolustusvoimien asessori, oikeudellisen osaston päällikkö 2002–2007. Puolustusvoimien oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö 2000–2002. Luottamustoimia: Leijona Catering Oy, hallituksen jäsen. Air Navigation Services Finland Oy, hallituksen jäsen 2017–.

Asta Sihvonen-Punkka

varatoimitusjohtaja, Fingrid Oyj
ANS Finlandin hallituksen jäsen alkaen 17.3.2017

Työkokemus ja keskeiset luottamustehtävät:

Fingrid Oyj, varatoimitusjohtaja, markkinat, 2019–. Fingrid Datahub Oy, toimitusjohtaja 2018–. Fingrid Oyj, sähkömarkkinajohtaja 2016–2019. Viestintävirasto, pääjohtaja 2011–2015. Energiamarkkinavirasto, ylijohtaja 2002–2011. Energiamarkkinavirasto (ent. Sähkömarkkinakeskus), johtaja 1998–2002. Luottamustoimia mm. Gasgrid Finland Oy, hallituksen jäsen 2020–.

Ilkka Virtanen

CFO, talous- ja rahoitusjohtaja, Traffic Management Finland Oy
ANS Finlandin hallituksen jäsen alkaen 1.4.2019

Työkokemus ja keskeiset luottamustehtävät:

Liikenne- ja viestintäministeriö, erikoisasiantuntija, ohjausyksikkö/konserniohjausosasto 2017–2019. Yrittäjä, liikennealan insinööriopiskelija, liikkeenjohdon konsultti 2012–2017. VTI Technologies (Murata Electronics), CFO 2007–2010. Outokumpu Technology (Outotec), CFO 2002–2006. Outokumpu Pyrometallurgy, talousjohtaja 1999–2002. Outokumpu Technology, asiakasrahoitusjohtaja 1995–1999.

ANS Finlandin hallitus vastaa yhtiön hallinnosta sekä yhtiön toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Lisäksi hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus toimii yhtiöjärjestyksen, hallinnointiperiaatteen, toimivaltasopimuksen, osakeyhtiölain ja muun voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti.

Hallitus on hyväksynyt itselleen työjärjestyksen, jossa on määritelty hallituksen keskeiset tehtävät ja hallituksen työskentelyyn liittyvät keskeiset menettelytavat. Hallituksen tehtävänä on osakeyhtiölaissa määriteltyjen tehtävien lisäksi pitkän aikavälin strategian hyväksyminen ja seuranta, vuositavoitteiden ja talousarvion vahvistaminen sekä niiden toteutumisen seuranta, olennaisen organisaatorakenteen hyväksyminen, merkittävien investointien hyväksyminen, sijoituspolitiikan hyväksyminen, riskienhallinnan ja muiden keskeisten vastaavien ohjausjärjestelmien periaatteiden hyväksyminen, toimitusjohtajan valinta ja johtoryhmän jäsenen valinnan vahvistaminen, ylimmän johdon palkkauksen vahvistaminen ja yhtiön tulospalkkiojärjestelmien hyväksyntä.

Hallituksella ei ole erillisiä valiokuntia. Hallitus arvioi toimintaansa säännöllisesti itse ja

tarvittaessa ulkopuolisen arvioitsijan toimesta. Yhtiön hallituksen valitsee yhtiökokous osakeyhtiölain säännösten mukaisesti.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut **Pertti Korhonen** (29.1. sekä 4.3. ja 11.10. sekä 22.11.) ja **Juko Hakala** (22.5., 7.6. sekä 23.8.). Hallituksen muina jäseniä ovat toimineet **Asta Sihvonen-Punkka**, **Teemu Penttilä** sekä **Ilkka Virtanen** (1.4.2019 lähtien). Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 2 300 euroa kuukaudessa ja jäsenille 1 500 euroa kuukaudessa. Lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 600 euroa kokoukselta.

Hallitus on kokoontunut 7 kertaa. Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet kokouksiin seuraavasti: Pertti Korhonen 4/7, Juko Hakala 3/7, Asta Sihvonen-Punkka 7/7, Teemu Penttilä 7/7 ja Ilkka Virtanen 5/7.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee ja hänen palkkauksensa ja toimen muut ehdot vahvistaa hallitus. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut **Raine Luojus**.

ANS Finlandin strategiseen johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtajan (pj) lisäksi yhtiöpal-

veluiden johtaja **Matts-Anders Nyberg**, verkostolentoasemajohtaja **Tapio Nurmela**, teknisen lennonvarmistuksen johtaja **Jukka Piilola** (vt. Jani Suomela), Suomen lennonjohtokeskus ATCC Finlandin johtaja **Karri Hannula**, Kehitys ja Laatu -johtaja **Kari Kerke**, markkinointi- ja asiakkuusjohtaja **Pasi Nikama**, apulaisjohtaja (kehitys- ja laatu) **Stina Andersson-Jalkanen** sekä apulaisjohtaja (verkosto) **Christer Björkman**.

Yhtiön johtoryhmään kuuluivat strategisen johtoryhmän jäsenten lisäksi turvallisuusjohtaja (director of safety) **Tom Hätinen**, business controller **Jarkko Luoma** sekä henkilöstön edustajana lennonjohtaja **Vesa Tarvainen**.

Strateginen johtoryhmä kokoontui pääsääntöisesti viikoittain. Johtoryhmä kokoontui noin kerran kvartaalissa.

Palkitsemisjärjestelmät

Yhtiön hallitus on vuonna 2019 vahvistanut yhtiölle johdon ja asiantuntijoiden palkitsemisjärjestelmän. Palkitsemisjärjestelmän piirissä olevat henkilöt vahvistaa vuosittain yhtiön hallitus. Vuoden 2019 lopussa tulospalkkiojärjestelmän piirissä oli johtoryhmä sekä muuta johtoa, esimiehiä ja asiantuntijoita. Tulospalkkiojärjestelmän tavoitteena on kannustaa johtoa ja esimiehiä tavanomaista

parempiin suorituksiin ja sitouttaa heitä yhtiöön. Toimitusjohtajalla on oma työsopimus ja palkkioselvitys, muulla johdolla taas henkilökohtaiset tavoitteet ja bonusjärjestelmät. Palkitsemisessa noudatetaan valtioneuvoston vahvistamia palkitsemista valtionyhtiöissä koskevia ohjeita. Hallituksen vahvistamassa tulospalkkiojärjestelmässä määritellään sen keskeiset säännökset, kuten tavoitteiden määrittelyn ja mittaamisen perusteet, enimmäispalkkiomahdollisuudet sekä järjestelmän entry- ja exit-säännöt.

Tulospalkkioiden maksamisesta päättää johtoryhmätasolla yhtiön hallitus tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen. Hallitus voi muuttaa järjestelmän sääntöjä tai päättää olla maksamatta tulospalkkioita. Tulospalkkiojärjestelmässä jokaiselle määritellään haastavat ja mittavat tavoitteet. Tavoitteet tukeutuvat yhtiön strategiaan teemoihin, joita ovat turvallisuus, operatiivisen tehokkuuden parantaminen, kasvu, asiakastyytyväisyys, henkilöstön johtaminen ja toiminnan johtaminen/projektien toteutus. Tavoitteiden painoarvot vaihtelevat tehtävä- ja roolikohtaisesti. Tavoitteiden mukainen muuttuvan palkitsemisen yhteenlaskettu kokonaismäärä on vuosittain enintään 15 prosenttia palkkionsaajan kiinteästä vuosipalkasta. Jos yhtiön ja palkki-

onsaajan suoritus on poikkeuksellisen hyvä, voi maksettavien palkkioiden yhteenlaskettu enimmäismäärä vuosittain olla enintään 30 prosenttia kiinteästä palkasta. Johdon ja asiantuntijoiden lisäksi koko muu vakinainen henkilökunta kuuluu erillisen tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Kahden eri järjestelmän piiriin ei ole mahdollista kuulua samanaikaisesti. ANS Finlandilla on lisäksi henkilöstörahasto.

Riskienhallinta

Yhtiön riskienhallinta koostuu kahdesta osasta. Safety and Compliance -osuuden lisäksi yhtiössä huolehditaan riskienhallinnasta liittyen esimerkiksi talous-, it-, investointi-, kasvavirta, tulo- ja vakuutusriskeihin. Riskienhallintasuunnitelma tehtiin yhtiön aloittamisen yhteydessä ja sitä päivitetään säännöllisesti. Riskienhallinta on olennainen osa sisäistä valvontajärjestelmää sekä turvallisuuden- ja laadunhallintaa. Yhtiö pyrkii analysoimaan ja tunnistamaan ennakoivasti erilaisten muutosten vaikutukset lentoreittipalveluun ja aluelennonjohtotoimintaan.

Nopeasti lisääntynyt drone-toiminta asettaa ANS Finlandille uusia haasteita. Yhtiö joutuu pohtimaan keinoja, joiden avulla dronejen vaikutukset omaan palveluun olisivat parhaiten hallittavissa. ANS Finland tekee aktiivisesti yhteistyötä viranomaisten kanssa tukien tiedonsaantia raporttoimalla ja pohtimalla viranomaisten kanssa yhdessä teknisiä ja operatiivisia keinoja, joilla haittavaikutukset saataisiin minimoitua.

Vuoden 2019 aikana Suomen lennonjohdotokeskuksessa (ACC ja APP 17.5. sekä TWR 18.11.) on suoritettu väistöharjoitus kahdesti. Väistöpaikka sijaitsee Helsinki-Vantaan välittömässä läheisyydessä ja siellä on toiminnan edellyttämät tekniset valmiudet. Myös lennonneuvontakeskus on tehnyt varautumisharjoituksia. Ne ovat osoittaneet, että myös varautumistiloissa palvelutuotanto saadaan varmistettua.

Tilintarkastus

Yhtiön tilintarkastuksesta huolehtii Ernst & Young Oy.

Strateginen johtoryhmä

Raine Luojus

s.1966

toimitusjohtaja

Air Navigation Services Finland Oy, toimitusjohtaja 2017. Finavia Oyj, lennonvarmistusliiketoiminnan johtaja 2011–2017. Finavia Oyj, lennonvarmistusliiketoiminnan operatiivinen johtaja 2008–2011. Ilmailulaitos/Finavia, Helsinki-Vantaan lentoaseman lennonjohdon apulais- ja operatiivinen päällikkö 2002–2008. Ilmailulaitos, Helsinki-Vantaan lentoaseman lennonjohdon esimiestehtävät ja pääkouluttaja 1999–2002, lennonjohtaja 1991–.

Useiden hankkeiden ja organisaatioiden hallituksissa, mm. CANSO, Euroopan alueen johtoryhmän (EC3) puheenjohtaja 2020– & varapuheenjohtaja 2018–2020. Ilmatieteenlaitos, neuvottelukunnan jäsen 2018–. FINEST Management Board, puheenjohtaja 2019–.

Stina Andersson-Jalkanen

s.1975

apulaisjohtaja, kehitys ja laatu

Air Navigation Services Finland Oy, VP, Deputy Director Development 1.12.2018–. Air Navigation Services Finland Oy, Aluepäällikkö Länsi-Suomen ATS-yksiköt 2017–2018. Finavia Oyj, Lennonvarmistusliiketoiminta/ANS Finland, Laatupäällikkö, 2016–2018. Finavia Oyj, Riskienhallinta, Turvallisuusanalyttikko, 2008–2016 sekä Analyysipäällikkö (vuorotteluvapaasijaisuus) 2010–2011. Ilmailulaitos/Finavia, Helsinki Airport, Lennonjohtaja 1998–2008.

Christer Björkman

s.1968

apulaisjohtaja, verkosto

Air Navigation Services Finland Oy, apulaisjohtaja, verkosto 1.12.2018–. Finavia Oyj, Lennonvarmistusliiketoiminta, Enroute services, päällikkö, 2008–2018. Ilmailulaitos/Finavia, lennonvarmistusliiketoiminta, suunnittelupäällikkö, 2000–2008. Oy Propilots Ab Ltd, toimitusjohtaja, 1999–2000. Ilmailulaitos, Etelä-Suomen Lennonvarmistuskeskus (EFES), pääkouluttaja, 1996–1998. Ilmailulaitos, EFES, operatiivinen vastuuhenkilö, 1995–1999. Ilmailuhallitus, EFES, lennonjohtaja, 1990–1999.

Karri Hannula

s.1968

johtaja, Suomen lennonjohtokeskus

Air Navigation Services Finland Oy, Suomen lennonjohtokeskus (ATCC Finland), johtaja 1.4.2017–. Finavia Oyj, Lennonvarmistusliiketoiminta, ATCC Finland, johtaja 2015–2017. Finavia Oyj, Helsinki-Vantaan lennonjohdon päällikkö 2008–2015. Ilmailulaitos/Finavia, koulutuspäällikkö 2004–2008. Ilmailulaitos/Finavia, Helsinki–Vantaan lentoasema, lennonjohtaja, 1995–2015. Ilmailulaitos, Porin lentoasema, lennonjohtaja 1992–1995.

Kari Kerke

s. 1965

johtaja, kehitys

Air Navigation Services Finland Oy, kehitys ja laatu, johtaja 1.12.2018–. Air Navigation Services Finland Oy, PMO, päällikkö 2017–. Finavia Oyj, Lennonvarmistusliiketoiminta, PMO, päällikkö 2016. Finavia Oyj, Lennonvarmistusliiketoiminta, erityisasiantuntija 2012–2016. Ilmailulaitos/Finavia, Lennonvarmistusliiketoiminta, projektipäällikkö/järjestelmäasiantuntija 2005–2012. Ilmailulaitos, Etelä-Suomen lennonvarmistuskeskus, lennonjohtaja 1988–2005.

Pasi Nikama

s.1968

johtaja, markkinointi ja asiakkuudet

Air Navigation Services Finland Oy, markkinointi- ja asiakkuusjohtaja, 1.4.2017–. Finavia Oyj, lennonvarmistuksen markkinointi- ja asiakkuusjohtaja 2015–2017. Finavia Oyj, Etelä-Suomen lennonvarmistuskeskus aluelennonjohdon päällikkö, 2010–2015. Finavia, Oulun lentoasema, liikennepäällikkö 2007–2010. Ilmailulaitos/Finavia, Avia College, kouluttaja ja pääkouluttaja, 2002–2007. Ilmailulaitos/Finavia, Etelä-Suomen lennonvarmistuskeskus, lennonjohtaja, 1997–2002. Ilmailulaitos, Ivalon ja Hallin lentoasema, lennonjohtaja 1995–1997. Ilmailulaitos, Tampere-Pirkkalan lentoasema, Etelä-Suomen lennonvarmistuskeskus, viestivalvoja kesä 1994, 1991–1992.

Tapio Nurmela

s. 1975

johtaja, verkostolentoasemat

Air Navigation Services Finland Oy, verkostojohtaja 1.12.2019–. Finavia Oyj/ANS Finland, Pohjois-Suomen aluepäällikkö 2013–4/2019. Finavia Oyj / ANS Finland, Rovaniemen lennonjohdon päällikkö 2010–2/2019. Ilmailulaitos / Finavia, lennonjohtaja, Rovaniemi 2001–2009.

Matts-Anders Nyberg

s. 1961

johtaja, yhtiöpalvelut

Air Navigation Services Finland Oy, yhtiöpalveluiden johtaja 1.4.2017–. Finavia Oy, lennonvarmistusliiketoiminta, Head of Business innovations 2012–2017. Ilmailulaitos/Finavia, NEAP projektitoimiston päällikkö 2009–2012. Ilmailulaitos/Finavia, lennonvarmistusliiketoiminnan suunnittelujohtaja 2008, apulaisosastopäällikkö 2001–2008. Ilmailulaitos, apulaisjohtaja 1994–2001. Ilmailulaitos, lennonjohtotarkastaja 1992–1994. Ilmailulaitos, Pohjois-Suomen lennonvarmistuskeskus, Rovaniemen lentoasema, lennonjohtaja 1983–1993.

Jukka Piilola

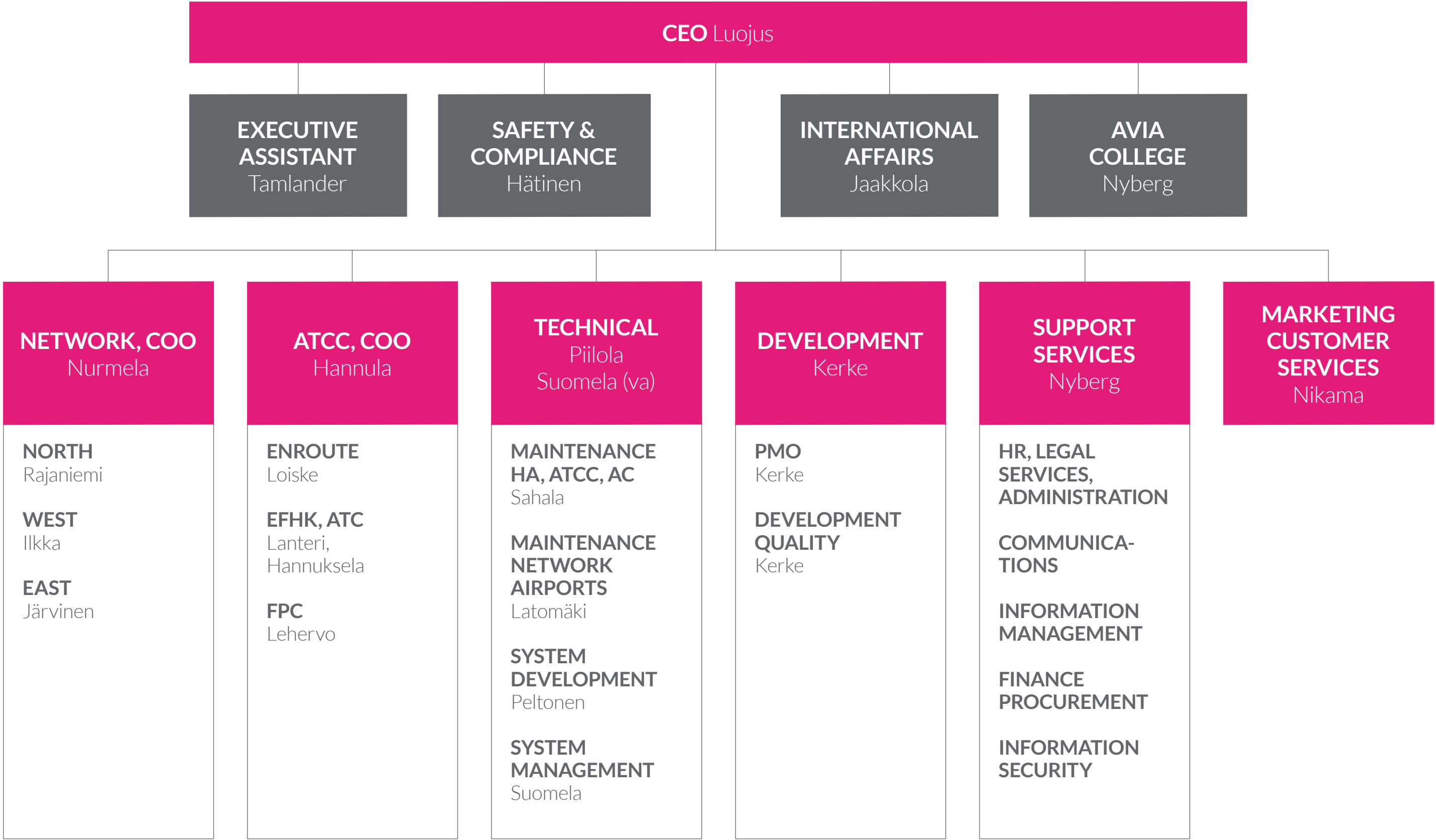
s.1959

johtaja, tekninen lennonvarmistus

(vt. Jani Suomela)

Air Navigation Services Finland Oy, johtaja, tekninen lennonvarmistus, 1.4.2017–. Finavia Oy, johtaja, tekninen lennonvarmistus, 2016–2017. Ilmailulaitos/Finavia, teknisen tuotannon ohjauksen päällikkö 2008–2016. Ilmailulaitos, lennonvarmistustekniikkayksikön päällikkö 2005–2008. Ilmailulaitos, insinööri 1999–2005. Ilmailulaitos, sektotoripäällikkö 1998–1999. Ilmailulaitos, navigaatioinsinööri 1996–1998. Ilmailuhallitus, huoltopäällikkö ja viesti-insinööri (NAV-ryhmän esimies) 1989–1996.

Organisaatio 31.12.2019

Air Navigation Services Finland Oy on vuoden 2019 alusta lähtien osa Traffic Management Finland (TMF) –konsernia. TMF on valtion erityistehtäväkonserni, joka toimii liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa.

TMF:lle annetulla erityistehtävällä turvataan yhteiskunnan, viranomaisten ja elinkeinoelämän tarvitsemat välttämättömät liikenteenohjauspalvelut. Lisäksi erityistehtävällä varmistetaan toimintavarmuus normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

TMF:n muita tytäryhtiöitä ovat

- Finrail Oy, joka vastaa rautatieliikenteen ohjauksesta ja hallinnasta.
- Intelligent Traffic Management Finland Oy (ITM Finland), joka vastaa tieliikenteen ohjauksesta ja hallinnasta.
- Vessel Traffic Services Finland Oy (VTS Finland), joka vastaa meriliikenteen ohjauksesta.

Konsernissa työskentelee koko Suomessa yhteensä reilut 1 000 henkilöä.

Turvallisuus

Turvallisuus on ANS Finlandin ensimmäinen ja tärkein arvo, josta ei tingitä missään tilanteessa. ANS Finland kehittää jatkuvasti oman toimintansa turvallisuutta sekä siihen liittyvää laadunvarmistusta. Jokainen työntekijä kantaa turvallisuudesta myös henkilökohtaisen vastuun.

ANS Finlandilla on Liikenteen Turvallisuusvirasto Traficomin myöntämä toimilupa lennonvarmistuspalvelun tarjoamiseksi. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiö osoittaa jatkuvasti, että sillä on käytössään toimiva ja tehokas yhteiseurooppalaiset SES-asetuksen vaatimukset täyttävä turvallisuudenhallintajärjestelmä (SMS). Vaatimustenmukaisuutta valvotaan muun muassa tarkastusten, selvityspyyntöjen ja auditointien avulla. Viranomainen valvoo turvallisuudenhallintatoimintojamme säännönmukaisesti. SMS-järjestelmä on kiin-

teä osa ANS Finlandin johtamisjärjestelmää. Näin varmistetaan turvallisuuden ensisijaisuus myös käytännön tasolla.

Turvallisuusvaikutusten arviointi kuuluu päivittäisiin prosesseihimme. Yhtiössä tehtiin vuonna 2019 muutoksiin liittyviä turvallisuusvaikutusten arviointeja yhteensä 294 kpl, mikä osaltaan viestii koko henkilöstömme vahvasta sitoutumisesta turvallisuuden varmistamiseen. Pienimmätkin muutokset arvioidaan, jotta yhtiö voi varmistua siitä, että muutokset ovat hallittuja ja niiden yhteydessä voidaan varmistua riittävästä turvallisuudesta. Myös sellaiset yhteistyökumppaniemme tekemät muutokset esimerkiksi lentoasemaympäristössä, joilla voi olla vaikutusta lennonvarmistuksen toimintaan, arvioidaan turvallisuusvaikutusten osin.

Hyvään turvallisuuden- ja laadunhallintaan kuuluvat myös sisäiset auditoinnit ja kannustava raportointikulttuuri. Sisäisten auditointien määrä oli vuonna 2019 yhteensä 8. Auditointisuunnitelmamme mukaisesti au-

ditoimme omat yksikkömme vähintään kerran kolmessa vuodessa ja suurimmat yksiköt joka vuosi. Kannustavan raportointikulttuurin sekä hyvän turvallisuuskulttuurin yhtenä mittarina voidaan pitää havainto- ja poikkeailmoitusten määrää. Raportointimäärät osoittavat raportointikulttuurin olevan erinomaisella tasolla.

Suorituskykytavoitteet ja turvallisuus

Euroopan komission asettama suorituskykysuunnitelma asettaa Suomelle tiukat tavoitteet niin lentoliikenteen viiveettömyyden, turvallisuuden, ympäristötehokkuuden kuin perittävien maksujen suhteen. Osana eurooppalaista ilmatilakehitystä laadittu lennonvarmistuksen suorituskykysuunnitelma sitoo Suomen valtiota ja edelleen ANS Finlandin tuottamaa lennonvarmistuspalvelua sekä ohjaa lennonvarmistuksen kehittämistä. Suorituskykysuunnitelman veloitteet on asettanut Liikenne- ja Viestintävirasto Traficom.

Turvallisuustavoitteita asetetaan lisäksi Suomen ilmailun turvallisuusohjelmassa (FASP). Se velvoittaa ilmailuorganisaatioita tekemään riskitekijöiden kartoituksen ja määrittelemään riskeille omat tavoitetasonsa sekä seuraamaan niitä säännöllisesti.

Ilmatilalohko NEFAB:in suorituskykysuunnitelma

Suomi on osa NEFAB-maiden muodostamaa toiminnallista ilmatilalohkoa. NEFAB-alueen tavoitteena on alentaa eurooppalaisen ilmatilan kustannuksia ja parantaa näin Euroopan kilpailukykyä. Vuonna 2015 Euroopan Komissio hyväksyi NEFAB-alueen suorituskykysuunnitelman rp2 (reference period 2) viiteajanjaksolle 2015–2019 ensimmäisten toiminnallisten ilmatilalohkojen (FAB) joukossa. NEFAB-alueen suorituskykysuunnitelma on siten Euroopan komission asettamien Euroopan laajuisten tavoitteiden mukainen.

Vastuullisuus

ANS Finlandin toiminta koskettaa monen suomalaisen arkea tavalla tai toisella. ANS Finland tuottaa lentoreittipalvelun sekä lähi- ja lähestymislennonjohtopalvelut lentoasemille. Käytännössä yhtiö huolehtii siitä, että lentoliikenne pääsee laskeutumaan ja nousemaan sujuvasti Suomen lentoasemilla ja että Suomen ilmatilan kautta on sujuvaa ja turvallista lentää.

Lentoliikenne mahdollistaa suomalaisten maailmankansalaisuuden, saa turismin ja yritystoiminnan kukoistamaan sekä työllistää kymmeniä tuhansia suomalaisia. ANS Finland tekee töitä sen eteen, että lentoliikenne tukee kokonaisvaltaisesti Suomen menestystä. Lentoliikenteen avulla Suomi toimii 24/7.

ANS Finlandin tärkein asiakaslupaus on palveluiden turvallisuus, joka on myös kaiken toiminnan lähtökohta. Toinen keskeinen teki-

jä on pitää Suomen ilmatila auki vuoden jokaisena päivänä ympäri vuorokauden. Kolmas menestystekijä on lentoliikenteen sujuvuus: ANS Finlandin lentoreittipalveluista johtuvia viiveitä ei ollut lainkaan vuonna 2019.

Yritysvastuu on jo yhtiön toiminnan luonteesta johtuen luonnollinen osa ANS Finlandin toimintakulttuuria ja yhtiön identiteettiä. Konkreettisesti yritysvastuun ohjenuorat tulevat yhtiön arvoista, strategiasta, riskienhallintapolitiikasta, valtioneuvoston ohjeistuksesta sekä lennonvarmistusalan kansainvälisestä regulaatiosta. ANS Finlandin toimintaa ohjaavat monet kansainväliset määräykset, kuten EU:n SES-lainsäädännöllä (Single European Sky) asettamat suoritussoveltoitteet vuosille 2015–2019 ja sitä seuraavalle viisivuotiskaudelle. Suomalaiselta lennonvarmistukselta odotetaan vuosi vuodelta yhä tehokkaampaa toimintaa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lentoreittien on oltava mahdollisimman lyhyitä ja rajoituksettomia, viiveiden mahdollisimman pieniä, turvallisuustaso on korkea ja kustannustaso on tarkkaan määritelty.

Sidosryhmät

ANS Finlandin tärkeitä sidosryhmiä ovat lentoyhtiöt, Finavia, valtion ilmailu, henkilöstö ja omistaja. Vastuu sidosryhmistä näkyy ANS Finlandin tavoitteissa ja arvoissa.

Kuulemisprosessit

ANS Finland on vuoden 2019 aikana tehnyt asiakaskonsultaatiota useissa yhteisissä ja asiakaskohtaisissa tapaamisissa. Vuonna 2019 käytiin seuraavat viralliset asiakaskonsultaatiot:

- Rajavartiolaitoksen konsultaatio 17.12.
- Ilmavoimien konsultaatio 5.11.
- Lentoyhtiökonsultaatio 11.9.
- Air and space for you -seminaari yhteistyökumppaneille 29.11.
- Lentoyhtiökonsultaatio Helsinki-Vantaan lentoaseman säätelystä 29.11.

ANS Finland käy jatkuvaa ja avointa vuoropuhelua sidosryhmiensä kanssa kehittääkseen toimintaansa sekä koko toimialaa entistä vastuullisempaan suuntaan. ANS Finland toimii

turvallisuutta korostaen, asiakaslähtöisesti ja hyvän eettisen koodin mukaisesti.

Suomen lentoasemia hallinnoiva Finavia on ANS Finlandille merkittävä asiakas. Sille ANS Finland tuottaa sekä lennonjohtopalveluja että teknisiä palveluja, kuten järjestelmien huoltoa, ylläpitoa ja lentomittauksia.

Lentoyhtiöasiakkaat

ANS Finland toteutti loppuvuonna 2019 asiakastyytyväisyyskyselyn. Vastaajat arvioivat toimintaa asteikolla 1,0–5,0, jossa 5=erittäin hyvä ja 1=erittäin huono. Yhtiön toimintaa pidettiin asiantuntevana, luotettavana, ammattitaitoisena ja turvallisena. Yhteistyö ANS Finlandin kanssa koetaan hyvänä (arvosana 4,0). Tyytyväisimpiä asiakkaat olivat reittiopimointiin (4,6) sekä saavutettuun turvallisuustasoon (4,4). Asiakaspalvelussa erityisesti ANS Finlandin työntekijöiden asennetta (4,4) ja osaamista (4,4) arvostettiin asiakkaiden taholta.

Kaikkiaan tutkimukseen vastasi 235 henkilöä, joista 185 oli lentäjiä/pilotteja, 33 lentoyhtiöoperaattoria, 15 johdon edustajaa ja

2 henkilöä kategoriasta muut. Saadun palautteen avulla palveluiden laadun kehittämistyötä tehdään jatkuvasti.

Sotilas- ja valtionilmailu

ANS Finland tukee Suomen Puolustusvoimien tehtäviä tarjoamalla sille tarvittavat ilmatilavaraukset ja valvomalla Suomenlahden ilmatilaa yhteistyössä ilmavoimien kanssa. Suomen valtion ilmailun palvelemiseen ANS Finlandia velvoittaa myös laki. Yhteydenpito Suomen ilmavoimien ja Rajavartiolaitoksen kanssa on säännöllistä ja tähtää toiminnan jatkuvaan parantamiseen.

Henkilöstö avainroolissa

Lennonvarmistusalan kaltaisella erikoisosamisolalla asiantuntevan ja osaavan henkilöstön merkitys on keskeinen. ANS Finland on vastuullinen työnantaja. Yhtiö huolehtii henkilöstönsä hyvinvoinnista, terveydestä, osaamisesta ja turvallisuudesta tarjoamalla hyvää esimiestyötä ja koulutusta sekä noudattamalla työehtosopimuksia ja työolainsäädäntöä. Henkilöstön hyvä johtaminen kuuluu

avainasiana ANS Finlandin strategiaan. ANS Finland huolehtii henkilöstön tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tehtiin henkilöstön kanssa yhdessä vuonna 2018 ja sitä päivitetään tarvittaessa.

ANS Finland on solminut Terveystalon kanssa yhteistyösopimuksen, jonka pohjalta henkilöstön työterveyttä ja -hyvinvointia edistetään suunnitellusti. Henkilöstön sairauspoissaoloihin ja työkykyisyyteen liittyen vaikutuskeinoiksi otettiin ennakoivat kampanjat. Lisäksi erilaisiin korjaaviin toimenpiteisiin, kuten pitkäaikaissairaana takaisin työkykyiseksi saattamiseksi on varauduttu.

Vuonna 2019 sairauspoissaoloprosentti oli 2,6.

Vuorovaikutus henkilöstön kanssa

ANS Finlandilla on käytössä yhtenäinen tavoitekeskustelumalli. Sen mukaiset tavoitekeskustelut käydään vuosittain kaikkien työntekijöiden kanssa. Henkilöstöä pidetään ajan tasalla kuukausittaisilla ajankohtaiskatsauksilla ja viestimällä intrassa. Yhtiössä toimii

yt-neuvottelukunta ja työsuojelun keskustoi-
mikunta. Työsuojeluorganisaatio on valmis-
tellut työsuojelun toimintaohjelman yhtiölle.

Ympäristövastuu

ANS Finland toimii yhteistyössä alan kan-
sainvälisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa
vähentääkseen lentämisestä aiheutuvia ym-
päristöhaittoja. Tärkeimpiä vaikutuskeinoja
ovat mahdollisimman lyhyiden ja sääolosuh-
teita hyödyntävien lentoreittien suunnittelu,
tehokkaiden lentomenetelmien käyttö, mah-
dollisimman pienet viiveet ja koko Euroopan
yhteisen ilmatilan mahdollisimman tehokas
käyttö.

Lentokoneiden vakiotuloreittien avulla
suuria ympäristöhyötyjä Helsinki-Vantaan
lentoasemalla otettiin huhtikuussa 2019
käyttöön uudet vakiotuloreitit, joiden ansios-
ta lentomatkat lyhenevät. Ne myös maks-
moivat jatkuvan liu’un menetelmän käytön
vähentäen näin polttoaineen kulutusta ja hii-
lidioksidipäästöjä sekä melua. Lennot lyhene-
vät vuositasolla matkan, jolla pääsisi maapal-
lon ympäri 25 kertaa.

Uusi lentojen laskeutumisluoto
vähentää hiilidioksidipäästöjä

ANS Finlandin tavoitteena on olla maailman
ympäristötehokkain lennonvarmistusyh-
tiö. Polttoainetta säästävien niin sanottujen

jatkuvan liu’un laskeutumisten osuudessa
Helsinki on jo Euroopan isoista kaupungeis-
ta paras. Toimintaa kehitetään yhteistyössä
lentoyhtiöasiakkaiden ja lentoasemaoperaat-
torin kanssa, ja uudet lähestymismenetel-
mät otettiin käyttöön vuoden 2019 keväällä.
Vuonna 2019 jatkuvan liu’un laskeutumis-
ia tehtiin 70 646 kappaletta, joka vastaa 75
prosenttia kaikista laskeutumisista. Jatkuvan
liu’un laskeutumis-
et alensivat vuoden aikana
lentoliikenteen CO2-päästöjä noin 23 000
tonnia. Päästöt vähenivät noin 11 000 henki-
löauton vuotuisten CO2-päästöjen verran.

Vihreiden laskeutumisten osuus kaikista
Helsinki-Vantaan laskeutumisista

	klo 7-22	klo 22-7
2013	58 %	61 %
2014	64 %	69 %
2015	67 %	70 %
2016	68 %	75 %
2017	69 %	76 %
2018	72 %	82 %
2019	72 %	82 %

CDO-laskeutumisille on asetettu tavoitetasot Helsinki
Vantaan lentoaseman ympäristöluvassa. Päiväaikaan klo 7–22
tavoitetaso on 70 %, yöaikaan klo 22–7 80 %. Vuonna 2019
nämä tavoitetasot saavutettiin.

Lähde: Finavia

Tilinpäätös 1.1.–31.12.2019

Hallituksen toimintakertomus	28
Tuloslaskelma	33
Tase	34
Rahoituslaskelma	36
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	37
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	41
Tilintarkastuskertomus	42

Hallituksen toimintakertomus 2019

Tehtävä ja konsernisuhde

Air Navigation Services Finland Oy (ANS Finland) vastaa lennonvarmistukseen liittyvistä erityistehtävistä kuten ilmatilan hallinnasta, aluevalvonnasta, palveluista valtion ilmailulle ja lentopelastuspalveluista. Lisäksi yhtiö vastaa Suomen ilmatilassa lentoreittipalveluista sekä lennonvarmistuspalveluista Finavian omistamilla lentoasemilla ja Lappeenrannan lentoasemalla. ANS Finlandin vastuulla on myös lennonvarmistuksen tarvitseman infrastruktuurin sekä järjestelmien suunnittelu ja ylläpitäminen kansainväliset vaatimukset täyttäen.

ANS Finlandin asiakkaita ovat kaupallisen ilmailun toimijat, lentoasemat, Suomen valtion ilmailu mukaan lukien sotilasilmailu, yleisilmailu sekä lentokoulut.

ANS Finland on osa Traffic Management Finland -konsernia (TMF).

Tilikauden keskeiset tapahtumat

Traffic Management Finland -konsernin perustamisen taustalla on liikenne- ja viestintäministeriön keväällä 2017 käynnistämä ja

vuoden 2019 alusta toteutettu virastouudistus, jonka tavoitteena oli parantaa hallinnonalan kykyä vastata asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutoksiin sekä kehittää ja vahvistaa hallinnonalan strategista ohjausta sekä luoda synergiaetuja. Yhtenä osana virastomuutosta Liikennevirastossa aikaisemmin hoidetut tie- ja meriliikenteen liikenteenohjaustoiminnot yhtiöitettiin lailla Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi (574/2018, HE 34/2018 vp) 1.1.2019 alkaen valtion osakeyhtiöksi. Uudet perustetut yhtiöt Traffic Management Finland Oy, Intelligent Traffic Management Finland Oy ja Vessel Traffic Services Finland Oy sekä jo aiemmin toimineet valtion liikenteenohjausyhtiöt Finrail Oy ja Air Navigation Services Finland Oy muodostivat vuoden 2019 alusta alkaen TMF-konsernin, jossa tytäryhtiöt vastaavat liikennemuotokohteisesti liikenteenohjauspalveluista. Suomen valtio omistaa konsernin kokonaan.

ANS Finlandin yhdessä Viron lennonvarmistuspalveluja tuottavan yrityksen kanssa perustama strateginen FINEST-hanke eteni vuoden

2019 aikana merkittävästi. Projektissa karotetaan lennonvarmistuspalvelujen tarjoamismahdollisuuksia yli maiden rajojen. Viron EANS, ANS Finland ja lennonjohtojärjestelmätoimittaja Thales allekirjoittivat 12.3.2019 sopimuksen, jossa molempien maiden lennonjohtojärjestelmien toiminnallisuutta laajennetaan tukemaan yli valtakunnan rajojen tuotettavaa lennonvarmistuspalvelua. FINEST-hanke valmistuu kolmessa vaiheessa. Ensimmäinen osakokonaisuus otetaan käyttöön syksyllä 2020.

Syksyllä 2019 konsernin emoyhtiö TMF Oy:lle hyväksyttiin uusi strategia. Samassa yhteydessä tarkennettiin ANS Finlandin strategia vastamaan emoyhtiön keskeisiä tavoitteita.

Yhtiön toimintaa on edelleen vakautettu varmistamalla yhtiön keskeisten prosessien toimivuutta. Kauden aikana on panostettu ANS Finlandin strategian toteuttamiseen. Strategiset tavoitteet saavutetaan parantamalla kustannustehokkuutta ja palvelujen laatua, esimerkiksi kehittämällä uusia tapoja hallita liikennettä (mm. etälennonjohtokonsepti) ja tekemällä tiiviimpää yhteistyötä muiden lennonvarmistuspalveluiden tarjoajien

kanssa sekä kehittämällä innovaatioiden avulla uutta liiketoimintaa.

Liikevaihto ja tulos

ANS Finlandin liikevaihto tilikaudella oli 80,2 M€ ja liikevoitto 5,9 M€. Lentoreittituotot ja Helsinki-Vantaan lennonvarmistuspalvelun tuotot kehittyivät hyvin johtuen vahvasta liikennekehityksestä. Liikevaihtoa pienentää 9,1 M€ SES-lainsäädännöstä aiheutuvat regulaatio-oikaisut. Liikevoittoprosentti oli 7,3 prosenttia.

Keskeiset tunnusluvut	2019	2018	2017*
Liikevaihto (milj. €)	80,2	81,5	63,9
Liikevoitto (milj. €)	5,9	6,8	9,3
Liikevoiton osuus liikevaihdosta (%)	7,3	8,4	14,5
Investoinnit (milj. €)	5,3	2,1	4,0
Oman pääoman tuotto (%)	14,5	31,2	45,1**
Omavaraisuusaste (%)	36,2	37,0	40,8
Henkilöstö keskimäärin (HTV)	405	408	402

* liiketoiminta alkoi 1.4.2017

** laskennassa tase-erien tilikauden päätösarvot

Liikenne

Lentoreittipalvelun ja Helsinki-Vantaan lennonvarmistuspalvelun liikennevolyymit kehittyivät edelleen suotuisasti vuonna 2019. Lentoreittipalvelun volyymi (service units) kasvoi yhteensä 6,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten kasvua oli ylilentoliikenteessä (+13,5 %). Kasvua oli myös kansainvälisessä liikenteessä (+3,2 %), mutta kotimaan liikenne sen sijaan väheni 2,0 prosenttia. Helsinki-Vantaan liikennevolyymi (tn-units) kasvoi yhteensä 3,5 prosenttia vuonna 2019. Kansainvälinen liikenne (+3,8 %) kasvoi Helsinki-Vantaalla enemmän kuin kotimaan liikenne (+2,0 %).

Toiminnan epävarmuustekijät ja arvio keskeisestä riskistä

Yhtiön riskienhallinta koostuu kahdesta osasta. Riskienhallinta-yksikössä käsitellään lentoliikenteen turvallisuuteen liittyvät tapaukset, minkä lisäksi yhtiössä huolehditaan muusta riskienhallinnasta liittyen esimerkiksi talous-, it-, investointi-, kassavirta, tulo- ja vakuutusriskeihin. Riskienhallintasuunnitelma tehtiin yhtiön aloittamisen yhteydessä ja sitä päivitetään säännöllisesti.

Lentoliikenteen odotetaan kasvavan edelleen lähivuosina, mutta ei niin nopeasti kuin parina viime vuotena. Merkittävin taloudellinen riski liittyy ylilentävään liikenteeseen.

Lähi-idän ja Pohjois-Amerikan välinen liikenne, sekä Aasian ja Euroopan välinen liikenne käyttää päivittäin Suomen ilmatilaa, koska Suomen yli lennettävä reitti on lyhyin tai muuten edullisin näiden kohteiden välillä. Mikäli jonkin kyseisen reitin varrella olevan maan ilmatilassa tapahtuu muutoksia turvallisuuden tai käytettävyyden suhteen (normaalisti sotilaallinen kriisi), saattaa se merkittävästi muuttaa lentoyhtiöiden valitsemia reittejä ja niillä voi olla vaikutus myös ANS Finlandin operoimien ylilentojen määrään. Vuoden 2019 toisella neljänneksellä Pakistanin ja Intian ilmatilat olivat osin suljettuina sotilaallisen kriisin takia. ANS Finland arvioi riskin olevan noin neljä miljoonaa euroa vuositasona.

Henkilöstö, koulutus ja palkat

Vuoden 2019 lopussa yhtiön palveluksessa työskenteli yhteensä 438 eri alojen ammattilaista, joista lennonjohtotehtävissä 291 henkilöä. Hallinnollisen ja lennonjohtohenkilöstön lisäksi yhtiö työllistää teknisen lennonvarmistuksen sekä turvallisuuden ja riskienhallinnan ammattilaisia 22 tuotantoyksikössä ympäri Suomea. Palkat henkilöstölle olivat tilikaudella yhteensä 37,1 miljoonaa euroa.

Henkilöstön keski-ikä on 45,5 vuotta ja keskimääräinen työsuhteiden pituus 17,7 vuotta. Työsuhteista 92 prosenttia on toistaiseksi voimassa olevia ja 8 prosenttia määräaikaista.

ANS Finlandilla oli vuonna 2019 käytössä Palvelualojen työnantajien (PALTA) työehtosopimus ja Ilmailutietoteknisten (ILTT) työehtosopimus. Lennonjohtajien kanssa saavutettiin TES ratkaisu valtakunnan sovittelijan esityksen mukaan 27.2.2019 pitkään kestäneiden työtaistelutoimien jälkeen. Kiistan aikana myös PALTA asetti useita lyhyitä työsulkuja. Työtaistelutoimilla ei ollut vaikutusta liikenteen turvallisuuteen tai täsmällisyyteen.

Vuoden 2018 lopun henkilöstötutkimuksen tuloksista saatiin arvokasta palautetta uuden organisaation suunnitteluun. Keväällä 2019 toteutettiin organisaatiomuutos tekniikassa ja kehitystoiminnoissa. Loppuvuodesta 2019 tehdyn henkilöstötutkimuksen mukaan (people power indeksi) työtyytyväisyys on tyydyttävällä tasolla. Tuloksessa saattoi vielä näkyä alkuvuoden työtaistelutoimet.

YT-neuvottelukunnan ja työsuojelun keskustoimikunnan toiminta on vakiintunut säännöllisillä kokouksilla ja kokousten välisillä valmisteluilla työsuojelupäällikön johdolla. Vuoden 2019 aikana valmistuivat koko TMF konsernia koskevat työterveyden toimintasuunnitelma, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat sekä päihdepolitiikka.

Mikäli yhtiölle kertyy henkilöstölle maksettavia voittopalkkioita, ne maksetaan ANS Finlandin henkilöstön perustamaan henki-

löstörahastoon. Tulospalkkiokriteereitä on kolme; turvallisuus, talous ja liikenteen sujuvuus. Vuonna 2019 henkilöstön voittopalkkioita kertyi hallinnointikulujen jälkeen yhteensä 893 602,53 euroa.

Liittyminen TMF-konserniin 1.1.2019 ei kyseisenä vuonna aiheuttanut henkilöstön vähennys- tai rakenteellisia muutostarpeita. Vuoden 2019 lopulla käytiin kuitenkin yhteistoimintaneuvottelut keskitettyjen palveluiden siirtämisestä konsernitoimintojen alaisuuteen. 1.1.2020 siirtyi taloudesta, viestinnästä, työsuojelusta, henkilöstöhallinnosta ja IT-palveluista yhteensä kahdeksan henkilöä emoyhtiöön.

Operatiivisen henkilöstön ammattitaitoa ylläpitävä kertauskoulutus toteutettiin vuosisuunnitelman mukaisesti joko paikalliskoulutuksena tai Avia Collegessa toteutettuna kertaus- tai muuntokoulutuksena. Suunnitelmaan sisältyi sekä Suomen lennonjohtokeskuksen että muualla Suomessa toimivien lennonjohtoyksiköiden henkilöstön koulutus. Koulutukset toteutettiin kansainvälisen regulaation mukaisesti.

Tekninen henkilöstö suoritti oman työnsä ohessa työpaikoillaan regulaation vaatiman kertaus- tai muuntokoulutuksen. Lennon-neuvontakeskuksen henkilöstön kertauskoulutus on toteutettu työpaikalla hyödyntäen sähköistä koulutus-alustaa.

Vuonna 2018 käynnistynyt Lähiesimies-työn ammattitutkinto -koulutus esimiehille jatkuu edelleen vuoden 2020 maaliskuuhun.

Työsuojelun painopisteinä ANS Finlandin työpaikoilla olivat työympäristön ja työolojen turvallisuutta ja terveellisyyttä sekä työntekijöiden fyysistä ja psyykkistä työkykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta. Työympäristöä ja työoloja kehitettiin työnantajan ja työntekijöiden kesken työpaikoilla siten, että työhön liittyvien vaaratekijöiden ja vaaratilanteiden syntyminen estettiin tai ne poistettiin. Työterveys- ja työturvallisuusvaarat pyrittiin minimoimaan siten, ettei työpaikoilla satu työntekijöille yhtään tapaturmaa. Myös ammattitauodeista tai työtapaturmista johtuvia työkyvyttömyystapauksia ja läheltä piti -tilanteita pyrittiin minimoimaan.

ANS Finlandin henkilöstölle sattui vuonna 2019 yksi työtapaturma ja yksi työmatkatapaturma. Suurin fyysinen riski työ- tai työmatkatapaturmalle ANS Finlandin henkilöstölle näyttää syntyvän työhön tai työmatkaan liittyvässä liukastumisessa ja kompastumisessa. Työturvallisuushavaintoja oli 15 kappaletta. Havainnot koskivat mm. toimistorakennuksen ilmanlaatua, työkuormaa ja työtilaturvallisuutta.

ANS Finlandin henkilöstön sairaspörosentti oli vuonna 2019 2,6 % ja tapaturmataajuus 1,37 (tapaturmien lukumäärä miljoonaa tehtyä työtuntia kohti vuodessa).

Lentoliikenteen turvallisuus

Turvallisuus on ANS Finlandin ensimmäinen ja tärkein arvo, josta ei tingitä missään tilanteessa. ANS Finland kehittää jatkuvasti oman toimintansa turvallisuutta sekä siihen liittyvää laadunvarmistusta. Jokainen työntekijä kantaa turvallisuudesta myös henkilökohtaisen vastuun.

Turvallisuusvaikutusten ja riskien arviointi kuuluu päivittäisiin prosesseihin. Yhtiössä tehtiin vuonna 2019 muutoksiin liittyviä turvallisuusvaikutusten arviointeja yhteensä 294 kappaletta, mikä osaltaan viestii koko henkilöstön vahvasta sitoutumisesta turvallisuuden varmistamiseen. Pienimmätkin muutokset arvioidaan, jotta yhtiö voi varmistua siitä, että muutokset ovat hallittuja ja niiden yhteydessä voidaan varmistua riittävästä turvallisuudesta. Myös sellaiset yhteistyökumppanien tekemät muutokset esimerkiksi lentoasemaympäristössä, joilla voi olla vaikutusta lennonvarmistuksen toimintaan, arvioidaan turvallisuusvaikutusten osalta.

Erityisen haasteen toi vuoden 2020 alussa voimaanastuva uusi EU- tason lainsäädäntö, joka edellyttää laajamittaisen riskiarviointiprosessin, sekä muutostenhallintaan liittyvien muutosten määrittelyä ja toteuttamista uusien vaatimusten mukaiseksi. Uudet muutoksenhallintamenettelyt hyväksyttiin viranomaisella, mikä puolestaan varmisti sen,

että yhtiö on vaatimustenmukainen yhteiseurooppalaisen lainsäädännön osalta jatkossakin. Lisäksi teimme tiivistä yhteistyötä turvallisuussektorilla Suomen ja Viron lennonvarmistuspalveluntarjoajien yhteishankkeen (FINEST) osalta.

Hyvään turvallisuuden- ja laadunhallintaan kuuluvat myös sisäiset auditoinnit ja kannustava raportointikulttuuri. Vuoden aikana tehtiin kahdeksan sisäistä auditointia. Auditointisuunnitelman mukaisesti omat yksiköt auditoidaan vähintään kerran kolmessa vuodessa ja suurimmat yksiköt vuosittain. Kannustavan raportointikulttuurin sekä hyvän turvallisuuskulttuurin yhtenä mittarina voidaan pitää havainto- ja poikkeamailmoitusten määrää. Pienetkin virheet ja havainnot raportoidaan kattavasti, myös omasta toiminnasta. Raportointimäärät osoittavat raportointikulttuurin olevan erinomaisella tasolla.

Raportointiaktiivisuus, sisäinen valvonta ja turvallisuuden varmistaminen muutoksissa vuonna 2019

Henkilöstön tekemät poikkeamat ja havaintoilmoitukset	1 970 kpl
Tekniset ilmoitukset liittyen laitteiden tai teknisten järjestelmien toimintaan	3 419 kpl
Turvallisuusvaikutusten arviointeja	294 kpl
Sisäiset auditoinnit	8 kpl

Suorituskykytavoitteet ja turvallisuus

Euroopan komission asettama suorituskykysuunnitelma asettaa Suomelle tiukat tavoitteet lentoliikenteen viiveettömyyden, turvallisuuden, ympäristötehokkuuden sekä perittävien maksujen suhteen.

Osana eurooppalaista ilmatilakehitystä laadittu lennonvarmistuksen suorituskykysuunnitelma sitoo Suomen valtiota ja edelleen ANS Finlandin tuottamaa lennonvarmistuspalvelua sekä ohjaa lennonvarmistuksen kehittämistä. Suorituskykysuunnitelman velvoitteet on asettanut Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi (1.1.2019 alkaen Liikenne- ja viestintävirasto Traficom).

Turvallisuustavoitteita asetetaan lisäksi Suomen ilmailun turvallisuusohjelmassa (FASP). Se velvoittaa ilmailuorganisaatioita tekemään riskitekijöiden kartoituksen ja määrittelemään riskeille reagointi- ja hyväksyttävyytasot sekä seuraamaan niitä säännöllisesti.

Ilmatilalohko NEFAB:n suorituskykysuunnitelma

Suomi on yhdessä Norjan, Viron ja Latvian kanssa osa NEFAB-maiden muodostamaa toiminnallista ilmatilalohkoa. NEFAB-alueen tavoitteena on alentaa eurooppalaisen ilmatilan kustannuksia ja parantaa näin Euroopan kilpailukykyä.

ANS Finlandille asetetut suorituskyskytavoitteet

TAVOITE
Turvallisuus
Turvallisuudenhallintajärjestelmän tehokkuus
Riskianalyysityökalun käyttö (RAT)
Just Culture (oikeudenmukainen turvallisuuskulttuuri)

TOTEUTUMINEN 2019
Tavoite saavutettiin
Tavoite saavutettiin
Tavoite saavutettiin

Suorituskyskysuunnitelman lisäksi ANS Finland on määritellyt omia turvallisuustavoitteita:

TAVOITE
1) Ei ANS Finlandin toiminnasta johtuvia onnettomuuksia
2) Ei ANS Finlandin toiminnasta johtuvia vakavia vaaratilanteita
3) Suomen ilmailun turvallisuusohjelman (FASP) mukaiset tavoitteet
4) Ilmatilavarausten hallintaan liittyvät poikkeamat Vakavien poikkeamien määrän väheneminen
5) Helsingin lennonjohdon työmenetelmien turvallisuustarkastelun päivitys Aikaisemman turvallisuustarkastelun päivitys
6) Helsingin vakiolähtöreittien nimeäminen Uudelleen nimeäminen FMS- virheiden vähentämiseksi
7) ANS Finlandin toiminnan seurauksena tapahtuneet kiitotiepoikkeamat Tavoite: Aleneva trendi tapahtumien määrässä suhteessa edellisiin vuosiin
8) ANS Finlandin toiminnan seurauksena tapahtuneet minimiporrastuksen alitukset Tavoite: Aleneva trendi tapahtumien määrässä
9) Häiriö- ja hätätilanteisiin liittyvien väistötilojen tai työmenetelmien käytön harjoittelu Tavoite: Säännölliset harjoitukset suunnitelman mukaisesti

TOTEUTUMINEN 2019
Tavoite saavutettiin. Ei onnettomuuksia.
Tavoitetta ei saavutettu johtuen yhdestä vakavasta vaaratilanteesta.
Tavoite saavutettiin 13/16 kohteen osalta. Yksi kohde ylitti hyväksytävyytason ja vaati toimenpiteitä (sama kuin kohdan 2 poikkeama). Kaksi tapausta ylitti reagoititason ja ne arvioitiin huolellisesti.
Tavoite saavutettiin. Vakavia ilmatilavarauspoikkeamia ei ollut
Tavoite saavutettiin. Tarkastelu päivitettiin.
Tavoite saavutettiin. Vakiolähtöreitti-uudistus on toteutettu.
Tavoite saavutettiin. Aleneva trendi toteutui.
Tavoiteta ei saavutettu. Trendi oli nouseva.
Tavoite saavutettiin. Harjoitukset suoritettiin.

Tavoitteista poikkeaminen ja niihin liittyvät toimenpiteet

Yhtiön itselle asettamat turvallisuustavoitteet ovat merkittävä osa toiminnan jatkuvaa parantamista. Kehityksen varmistamiseksi on perusteltua asettaa myös sellaisia tavoitteita, joiden saavuttaminen voi olla haasteellista eikä niiden saavuttaminen ole aina itsestään selvää. Toiminnassa tapahtui yksi vakava vaaratilanne. Kyseinen tapahtuma analysoitiin huolellisesti ja toiminnalle asetettiin useita reunaehtoja jatkuvan turvallisuuden varmistamiseksi. Tapahtumayksikössä otettiin käyttöön määräaikaista työmenetelmiin ja liikenteen johtamiseen liittyviä rajoituksia, kunnes korjaavien toimenpiteiden toteutuminen ja oikean tilannetiedon varmistaminen voitiin todeta toteutuneen. Rajoitukset purettiin, kun toimenpiteet todettiin tehdyksi.

Suomen ilmailun turvallisuusohjelman mukaisten tavoitteiden osalta tunnistettiin kolme tapahtumaa, joissa tavoitetta ei saavutettu, koska tapaukset ylittivät toiminnalle asetetun reagoititason tai hyväksyttävyytason. Yksi näistä tapauksista oli aikaisemmin mainittu vaaratilanne. Kahden reagoititason ylittävän poikkeaman osalta selvitykset ja analyysiprosessi on vielä käynnissä, minkä seurauksena lopulliset korjaavat toimenpiteet tullaan määrittelemään turvallisuudenhallintajärjestelmän mukai-

sesti siinä vaiheessa, kun organisaatio saa tarvittavat selvitykset valmiiksi päätöksentekoa varten.

Porrastusalitusten osalta trendi ei ollut tavoitteiden mukainen, koska alitusten kokonaismäärä nousi. Syyt ja tapaustyyppit on analysoitu ja käsitelty turvallisuudenhallintaorganisaation elimissä. Osa uusista tapauksista johtui siitä, että yksittäistä porrastusmääräystä on tulkittu uudella tavalla. Tulkintamuutos on mahdollisesti aiheuttanut poikkeamailmoituksia, joita ei aikaisemman määräyksen mukaan olisi raportoitu lainkaan, koska ne eivät olisi olleet poikkeamia. Turvallisuuden tason arvioimiseksi tapaukset luokiteltiin riskitason mukaisesti. Tämän perusteella voitiin todeta, että tapausmäärän kasvusta huolimatta tapausten riskitaso edusti matalaa riskiä, tilanteiden hallinnan taso oli turvallisuuden kannalta hyvä ja korjaavat toimenpiteet useimmiten olivat asianmukaisia. Lopputulemana voitiin todeta, että tapausmäärät eivät yksinään olleet nostaneet riskitasoa, koska korkean riskin tapausten määrä oli pieni (poisluettuna edellä mainittu vakava vaaratilanne, jonka korjaavat toimenpiteet on erikseen määritelty). Tiedottaminen ja tietoisuuden lisääminen tiettyjen työmenetelmien sekä muun muassa tuuliolosuhteiden vaikutuksen osalta on ensisijainen toimenpide valtaosassa tapauksia.

Trendien seurantaan jatketaan ja lisätoimenpiteet määritellään, mikäli niihin todetaan olevan tarvetta.

Ympäristö

ANS Finland toimii tiiviissä yhteistyössä Finavian kanssa lentämisestä aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Yhteistyötä tehdään laajasti myös alan kansainvälisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa. Merkittäviä vaikutuskeinoja ovat muun muassa mahdollisimman lyhyiden ja sääolosuhteita hyödyntävien lentoreittien suunnittelu, tehokkaiden lentomenetelmien käyttö lentoasemien ympärillä, viiveiden minimointi sekä koko Euroopan yhteisen ilmatilan tehokas käyttö.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Tammikuussa 2020 Kiinan Wuhanissa ja Hubein maakunnassa on todettu keuhkokuumetapauksia, joiden aiheuttajaksi on tunnistettu uusi koronavirus (COVID-19). Helmikuun lopussa tapauksia on todettu maailmanlaajuisesti noin 100 000. Yli 100

maata on jo raportoinut tartunnoista. Finnair ja useat muut lentoyhtiöt vähentävät kapasiteettia kotimaan ja Euroopan liikenteessä. Vaikutukset ovat toistaiseksi olleet vähäisiä liikevaihtoon ja tulokseen. Vaikutukset voivat kuitenkin olla merkittäviä epidemian jatkuessa.

Finavian ja ANS Finlandin välisen verkostolentoasemien palvelusopimuksen hintaneuvottelut ovat kesken.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tämän hetkisen arvion mukaan koronaviruksesta aiheutuvat lentojen peruutukset tulevat vaikuttamaan merkittävästi ANS Finlandin liikevaihtoon ainakin ensimmäisellä vuosipuoliskolla. ANS Finland arvioi, että yhtiö menettää liikevaihtoaan n. 500 000-1 000 000 euroa kuukaudessa lentoyhtiöiden nyt ilmoittamalla peruutuksilla. Koko vuoden lentomäärien odotetaankin nyt laskuvan vuoden 2019 tasosta. Yhtiö aloittaa yhteistoimintaneuvottelut 18.3. tuotannollisista ja taloudellisista syistä johtuen.

ANS Finlandin keskeinen kehityshanke Viron lennonvarmistusyhtiö EANS:n kanssa (FINEST) yhteisen ilmatilan luomiseksi ja työmenetelmien tehostamiseksi etenee aikataulussaan. Viimeisessä käyttöönottovaiheessa vuoden 2022 toisella neljänneksellä yhtiöiden aluelennonjohdot toimivat aluelennonjohdossa yhtenä virtuaalisena operaattorina, jolloin joko Suomesta tai Virosta voidaan tarjota lentoreittipalvelut kummankin maan ilmatilassa.

Johto ja tilintarkastus

Pertti Korhonen jatkoi ANS Finlandin hallituksen puheenjohtajana 1.4. asti. Yhtiökokous valitsi kokouksessaan 1.4.2019 uudeksi hallituksen puheenjohtajaksi Juko Hakalan. Hakala toimi tehtävässä 27.8. asti, minkä jälkeen puheenjohtajaksi palasi Pertti Korhonen. Hallituksen jäsenenä jatkoivat yhtiön perustamisesta asti tehtävässä toimineet Asta Sihvonon-Punkka ja Teemu Penttilä. 1.4. yhtiökokous päätti vahvistaa hallituksen kokoonpanoa neljännellä jäsenellä. Tehtävään valittiin Ilkka Virtanen. Hallitus kokoon-

tui tilikauden aikana yhteensä seitsemän kertaa. Hallituksen jäsenille maksettiin palkkioina yhteensä 52 500 euroa.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Raine Luojus. Yhtiön tilintarkastajana on toiminut Ernst & Young Oy, jonka päävastuullisena tilintarkastajana toimi Mikko Ryttilähti.

Osakkeet ja osakepääoma

1.1.2019 Suomen valtio siirsi kokonaan omistamansa ANS Finlandin osakekannan Traffic Management Finland Oy:lle. Konsernin omistajaohjauksesta vastaa Liikenne- ja viestintäministeriö.

Yhtiön osakepääoma koostuu 330 samanarvoisesta osakkeesta. Osakepääoma on 3 300 euroa. Yhtiön hallussa ei ole omia osakkeita.

Hallituksen esitys tuloksen käytöstä

Yhtiön jakokelpoiset varat olivat 31.12.2019 tilinpäätöksessä 21 608 500,84 euroa. Hallitus esittää, että osinkoa ei jaeta ja tilikauden voitto 2 853 075,94 euroa siirretään kertyneiden voittovarojen tilille.

Tuloslaskelma

euroa	1.1.–31.12.2019		1.1.–31.12.2018	
LIIKEVAIHTO	80 178 759,95		81 470 565,86	
Liiketoiminnan muut tuotot	436 890,91		375 013,51	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	565 408,24		778 314,90	
Ulkopuoliset palvelut	7 098 865,96	7 664 274,20	8 261 314,62	9 039 629,52
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	36 965 883,80		35 820 903,51	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	6 385 594,47		6 698 312,01	
Muut henkilösivukulut	1 266 195,96	44 617 674,23	1 238 368,10	43 757 583,62
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	3 697 145,43		3 615 406,94	
Liiketoiminnan muut kulut	18 770 123,52		18 593 672,82	
Liikevoitto	5 866 433,48		6 839 286,47	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot	13 150,08		9 397,55	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-19 616,90		-72 727,71	
	-6 466,82		-63 330,16	
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	5 859 966,66		6 775 956,31	
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	-75 301,31		-289 318,27	
Tulovero	2 931 589,41		2 832 784,61	
Tilikauden voitto	2 853 075,94		3 653 853,43	

Tase

euroa	31.12.2019		31.12.2018	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	6 048 789,12		8 608 964,93	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 441 050,73	7 489 839,85	1 700 621,74	10 309 586,67
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto		3 607 446,78		3 950 943,42
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Keskeneräiset kone- ja laitehankinnat	4 231 870,51		4 047 798,38	
Keskeneräiset lisenssi- ja ohjelmistohankinnat	1 577 967,64	5 809 838,15	390 771,92	4 438 570,30
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	7 729 971,71		7 796 415,53	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	26 166 937,68		0,00	
Muut saamiset	71 392,28		51,67	
Siirtosaamiset	8 964 166,89	42 932 468,56	5 597 864,54	13 394 331,74
Rahat ja pankkisaamiset		0,00		18 572 305,65
Vastaavaa yhteensä	59 839 593,34		50 665 737,78	

Tase

euroa	31.12.2019		31.12.2018	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	3 300,00		3 300,00	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	8 300 000,00		8 300 000,00	
Edellisten tilikausien voitto	10 455 424,90		6 801 571,47	
Tilikauden voitto	2 853 075,94	21 611 800,84	3 653 853,43	18 758 724,90
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero		1 122 929,62		1 047 628,34
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset		130 390,99		268 392,14
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00		5 001 895,83	
Regulaatiovelka	12 722 959,00	12 722 959,00	5 332 975,00	10 334 870,83
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	2 107 460,56		3 647 044,81	
Velat saman konsernin yrityksille	1 855 897,43			
Muut velat	2 040 324,23		1 703 019,60	
Siirtovelat	18 247 830,67	24 251 512,89	14 906 057,16	20 256 121,57
Vastattavaa yhteensä	59 839 593,34		50 665 737,78	

Rahoituslaskelma

euroa	2019	2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Asiakkailta saadut maksut	89 588 243,43	80 674 130,05
Maksut liiketoiminnan kuluista	-69 326 633,99	-63 928 414,61
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	20 261 609,44	16 745 715,44
Maksetut korot ja rahoituskulut liiketoiminnasta	-23 853,01	-74 672,16
Saadut korot liiketoiminnasta	13 150,08	9 397,55
Pankkitilien siirto konsernin cash pool -järjestelmään 1.1.	18 572 305,65	0,00
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-25 783 034,51	0,00
Maksetut välittömät verot	-2 707 639,53	-2 486 202,69
Liiketoiminnan rahavirta	10 332 538,12	14 194 238,14
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-5 349 092,71	-2 072 627,98
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	18 450,42	0,00
Investointien rahavirta	-5 330 642,29	-2 072 627,98
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainojen takaisinmaksut	-5 001 895,83	0,00
Rahoituksen rahavirta	-5 001 895,83	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	12 121 610,16
Rahavarat 1.1.	18 572 305,65	6 450 695,49
Pankkitilien siirto konsernin cash pool -järjestelmään 1.1.	-18 572 305,65	0,00
Rahavarat 31.12.	0,00	18 572 305,65
	0,00	12 121 610,16

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Air Navigation Services Finland Oy kuuluu Traffic Management Finland -konserniin, jonka emoyhtiö on Traffic Management Finland Oy (y-tunnus 2942108-7), kotipaikka Helsinki.

Jäljennös Traffic Management Finland:n konsernitilinpäätöksestä on saatavissa osoitteessa Palkkatilanportti 1, Helsinki.

Arvostusperiaatteet

KÄYTTÖOMAISUUDEN ARVOSTUS

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina seuraavasti:

ATK ohjelmat	tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5–10 vuotta
Konekalusto	tasapoisto	5–15 vuotta

LIKEVAIHTO

Tilikaudella 2019 liikevaihtoa pienentää 9 100 952,00 euron oikaisu tuleville vuosille ajoittuvasta SES lainsäädännön vaatimusten mukaisesta lentoreittimaksun ja Helsinki Vantaan lennonvarmistusmaksun muutoksesta. Erässä huomioidaan mm. liikenne-riski, inflaatio, kapasiteetti-insentiivi, EU tuet sekä määritetyt kustannusriskiin sisältyvät kustannukset säädösten mukaisesti.

RAHOITUSLASKELMAN LAATIMISPERIAATTEET

Rahoituslaskelma on laadittu Kilan yleisohjeen mukaisena rahavirtalaskelmana. Liiketoiminnan rahavirta on esitetty suoraa esittämistapaa noudattaen. Konsernipankkitilit saldoiltaan 25 783 034,51 euroa on esitetty tilinpäätöksessä 2019 liiketoiminnan rahoituserissä.

euroa	2019	2018
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	36 965 883,80	35 820 903,51
Luontoisedut	152 637,04	126 256,05
Yhteensä	37 118 520,84	35 947 159,56
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	6 385 594,47	6 698 312,01
Muut henkilösivukulut	1 266 195,96	1 238 365,10
Yhteensä	7 651 790,43	7 936 677,11
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana (htv)	405	408
Henkilöstö vuoden lopussa		
Vakituisia	403	400
Määräaikaisia	35	47
Yhteensä	438	447
Toimitusjohtajan ja hallituksen palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja	288 912,48	287 936,50
Muu hallitus	52 500,00	76 200,00
	341 412,48	364 136,50
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
ATK ohjelmat	2 684 703,29	2 677 382,51
Muut pitkävaikutteiset menot	259 571,01	259 571,01
Konekalusto	752 871,13	678 453,42
	3 697 145,43	3 615 406,94
Liiketoiminnan muut kulut		
Muu henkilöstökulut	1 289 930,96	1 250 402,71
Matkakulut	805 046,83	1 004 610,78
Vuokrat	6 426 480,69	8 550 502,68
Käyttötarvikkeet ja kalusteet	301 535,66	419 676,94
Muut toiminnan kulut	9 947 129,38	7 368 479,71
	18 770 123,52	18 593 672,82
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	38 328,00	25 266,86

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

euroa	2019	2018
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	13 150,08	9 397,55
Korkokulut	-19 616,90	-72 727,71
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-6 466,82	-63 330,16
Aineettomat hyödykkeet		
ATK ohjelmat		
Hankintameno 1.1.	13 238 101,48	12 747 293,90
Lisäykset tilikaudella	124 527,48	490 807,58
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	13 362 628,96	13 238 101,48
Kertyneet sumu poistot 1.1.	-4 629 136,55	-1 951 754,04
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden sumu poistot	-2 684 703,29	-2 677 382,51
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 048 789,12	8 608 964,93
Muut pitkävaikutteiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	2 154 871,01	2 154 871,01
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	2 154 871,01	2 154 871,01
Kertyneet sumu poistot 1.1.	-454 249,27	-194 678,26
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden sumu poisto	-259 571,01	-259 571,01
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 441 050,73	1 700 621,74

euroa	2019	2018
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	5 072 918,82	4 837 655,93
Lisäykset tilikaudella	469 374,49	242 844,82
Vähennykset tilikaudella	-60 000,00	-7 581,93
Hankintameno 31.12.	5 482 293,31	5 072 918,82
Kertyneet sumu poistot 1.1.	-1 121 975,40	-451 103,91
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	7 581,93
Tilikauden sumupoisto	-752 871,12	-678 453,42
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 607 446,79	3 950 943,42
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Keskeneräiset muut työt ja hankinnat		
Hankintameno 1.1.	4 438 570,30	3 324 251,07
Lisäykset tilikaudella	1 965 169,82	2 544 015,18
Vähennykset tilikaudella	-593 901,97	-1 429 695,95
Hankintameno 31.12.	5 809 838,15	4 438 570,30
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	383 903,17	0,00
Muut saamiset	25 783 034,51	0,00
	26 166 937,68	0,00
Konsernipankkitilit saldoltaan 25 780 034,51 euroa on esitetty tilinpäätöksessä 2019 ryhmässä muut konsernisaamiset.		
Saamiset muilta		
Arvonlisäverosaamiset	71 392,28	
Siirtosaamisten olennaiset erät		
Siirtosaamiset Eurocontrol:ltä	4 449 321,00	4 596 805,00
EU projektit, tukien jaksotukset	3 631 844,73	0,00
Muut siirtosaamiset	629 481,13	889 134,45
Työterveyshuollon saamiset	253 520,03	111 925,09
Siirtosaamiset yhteensä	8 964 166,89	5 597 864,54

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

euroa	2019	2018
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	3 300,00	3 300,00
Osakepääoma 31.12.	3 300,00	3 300,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	3 300,00	3 300,00
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	8 300 000,00	8 300 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	8 300 000,00	8 300 000,00
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	10 455 424,90	6 801 571,47
Osingonjako	0,00	0,00
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	10 455 424,90	6 801 571,47
Tilikauden voitto	2 853 075,94	3 653 853,43
Vapaa oma pääoma yhteensä	21 608 500,84	18 755 424,90
Oma pääoma yhteensä	21 611 800,84	18 758 724,90
Laskelma jakokelpoisista varoista 31.12.		
Edellisten tilikausien voittovarot	10 455 424,90	6 801 571,47
Tilikauden voitto	2 853 075,94	3 653 853,43
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	8 300 000,00	8 300 000,00
	21 608 500,84	18 755 424,90
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	130 390,99	268 392,14

Liiketoimintakaupassa yhtiölle siirtyi 1 099 727,75 euron suuruinen varaus Tampereen Aluelennonjohdon toimin-
nan siirtymiseen liittyvien sitoumusten täyttämiseksi. Varauksesta on ollut tilikauden alkaessa jäljellä 268 392,14
euroa ja siitä on tilikauden aikana käytetty 106 000,02 euroa sekä purettu 32 001,13 euroa.

euroa	2019	2018
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta		
Saldo tilikauden alussa	5 000 000,00	5 000 000,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-5 000 000,00	0,00
Saldo tilikauden lopussa	0,00	5 000 000,00
Siirtovelka regulaatio-oikaisusta		
Saldo tilikauden alussa	8 605 225,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-4 462 828,00	
Lisäykset tilikauden aikana	13 563 780,00	8 605 225,00
Siirto lyhytaikaiseen velkaan	-4 983 218,00	-3 272 250,00
Saldo tilikauden lopussa	12 722 959,00	5 332 975,00
Regulaatio-oikaisu sisältää 26 600 385,00 euron velkaosuuden ja saamisten osuus on 8 894 208,00 euroa.		
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Pankkilaina	0,00	0,00
Siirtovelka regulaatio-oikaisusta	4 300 000,00	1 900 000,00

Regulaatio-oikaisun viiden vuoden jälkeen erääntyvä osuus liittyy investointien EU-tukien asiakaspalautuksiin.

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

euroa	2019	2018
Muut velat		
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	21 847,43	0,00
Siirtovelat	1 834 050,00	0,00
	1 855 897,43	0,00
Muille		
Arvonlisäverovelka	0,00	3 674,81
Ennakonpidätysvelka	1 034 394,76	909 968,98
Sotuvelka	22 374,75	23 805,81
Muut velat	983 554,72	765 570,00
	2 040 324,23	1 703 019,60
Siirtovelkojen olennaiset erät		
Palkka ja sosiaalikulujaksotukset	1 756 597,45	1 160 999,02
Lomapalkkavelat sosiaalikuluineen	7 944 345,10	8 131 756,60
Verovelka	811 925,74	609 175,87
Regulaatiovelka	4 983 218,00	3 272 250,00
Muut siirtovelat	2 751 744,38	1 731 875,67
	18 247 830,67	14 906 057,16
Vakuudet ja vastuusitoumukset		
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	795 435,62	373 906,88
Myöhempinä tilikausina maksettavat	1 048 215,17	585 909,33
Yhteensä	1 843 650,79	959 816,21
Leasingvastuut on esitetty bruttomääräisinä (sisältävät ALV:n).		
Muut vastuusitoumukset		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	6 196 252,87	2 425 901,00
Myöhempinä tilikausina maksettavat	3 541 455,83	0,00
Yhteensä	9 737 708,70	2 425 901,00
Vakuudet ja vastuusitoumukset yhteensä	11 581 359,49	3 385 717,21

Yhtiöllä on toimitiloistaan pitkäaikainen vuokrasopimus, joka päättyy 30.6.2032.

Sopimuksesta aiheutuva vuokravastuu on 31.12.2019 tilinpäätöksessä yhteensä 10 214 716,94 euroa.

Yhtiö on asianosaisena yhdessä pienessä yhtiön liiketoimintaan liittyvässä riita-asiassa, jonka lopputuloksella ei ole olennaista vaikutusta yhtiön taloudelliseen asemaan.

LÄHIPIIRILIIKETOIMET

Operatiivisiin kustannuksiin sisältyy lukuisia lähipiiriin kuuluvien tahojen kanssa tavanomaisilla ehdoilla tapahtuneita transaktioita.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Vantaalla maaliskuun 12. päivänä 2020

Pertti Korhonen
hallituksen puheenjohtaja

Teemu Penttilä
hallituksen jäsen

Asta Sihvonen-Punkka
hallituksen jäsen

Ilkka Virtanen
hallituksen jäsen

Raine Luojus
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä maaliskuun 16. päivänä 2020

Ernst & Young Oy, Tilintarkastusyhteisö
Mikko Rytilahti, KHT, JHT

Mikko Rytilahti
KHT, JHT

Tilintarkastuskertomus

AIR NAVIGATION SERVICES FINLAND OY:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Air Navigation Services Finland Oy:n (y-tunnus 2767840-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahotuslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorit-

tamaamme tilintarkastusta ja olemme täytäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät

toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudelli-

siin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme amatillista harkintaa ja säilytämme amatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuut-

ta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, muokuttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio, jonka olemme saaneet käyttöömmme ennen tämän

tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, on toimintakertomus.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla 16.3.2020

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Rytilahti
KHT, JHT

Air Navigation Services Finland Oy, Lentäjätie 1, B-rappu, 01530 Vantaa